

B E S Z Á M O L Ó

**a XIII. Kerületi Egészségügyi Szolgálat
Közhasznú Nonprofit Kft.
2023. évi gazdálkodásáról; javaslat a mérlegbeszámolóra**

Budapest, 2024. március

**Dr. Hertzka Péter
főigazgató főorvos**

1. A 2023. évi működés főbb jellemzői

A járóbeteg szakellátás kapacitása 2023. évben nem változott. Összességében továbbra is 1.650 szakorvosi óra/hét, illetve 480 nem szakorvosi óra/hét kapacitással rendelkezünk. A rendelkezésünkre álló erőforrásokkal biztosítani tudtuk a hozzánk forduló betegek színvonalas ellátását a Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzatával megkötött Közszolgáltatási Szerződésben foglaltaknak megfelelően a NEAK finanszírozás mellett, az önkormányzati támogatásnak köszönhetően, amelyben megnyilvánul az a szándék, hogy a kerület lakossága a lehető legmagasabb színvonalú egészségügyi ellátást kapja.

A beszámoló megfelel a Közszolgáltatási szerződésben foglaltaknak.

2023. januártól a neurológia szakrendelés keretében stroke prevenciók szakrendelés indult speciális képzettségű szakorvos alkalmazását követően. A stroke az egyik leggyakoribb tartós megbetegedés és sajnos nem ritkán halált okozó népbetegség. A rendelés lehetőséget biztosít a megelőzésre, korai felismerésre.

Bár kifejezett hiányszakmának minősül – egyben erőteljes a magánrendelések elszívó hatása is –, 2023. áprilistól mégis sikerült heti egy rendeléssel bővíteni a Szegedi úton az endokrinológiai szakellátást.

A nemzetközi tendenciáknak megfelelően a hazai egészségügyi ellátásban is egyre nagyobb szerepet kapnak a járóbeteg ellátások. A gyógyító és a megelőző ellátások vonatkozásában egyaránt az alapellátások és járóbeteg szakrendelések irányába helyeződik át a súlypont. Évek óta felismert és erősödő szemlélet, hogy a betegek gyógyulására az otthoni ellátás és gondoskodás rendkívül kedvező hatással bír. A kórházi ápolási napok száma csökkent, ezzel párhuzamosan erősödik az Egynapos Sebészeti részlegek szerepe. A XIII. kerületi Egészségügyi Szolgálat is ennek szellemében tervezi évről évre a tevékenységét. Az ellátási portfóliót a betegforgalmi adatok és igények folyamatos monitorozása mellett alakítjuk ki. Kihasználjuk a belső kapacitás átcsoportosítási lehetőségeket ennek megvalósítására.

A korszerű és legújabb tudományos ismeretek mentén történő betegellátást segíti, hogy munkatársaink továbbképzését mind költségtérítéssel, mind távollét engedélyezésével támogatjuk.

Az intézetvezetés változatlan törekvése, hogy nagy tapasztalattal, tudással és szakmai elismeréssel bíró munkatársakat vonjon be a betegellátásba a szakrendeléseken és az Egynapos Sebészeten egyaránt.

A NEAK 2021 évben Kiemelt Várólista Csökkentési Programot hirdetett meg, amelyre Intézetünk az Egynapos Sebészeten végzett szürkehályog (cataracta) műtétek vonatkozásában sikeresen pályázott. 2021-2022 években összesen 280 szürkehályog műtétre kaptunk többletkapacitást. A megemelkedett műtéti szám nagyban hozzájárult a kerületi betegek egészségi állapotának javulásához, a betegelégedettség növekedéséhez. A programra 2023-ban is sikeresen pályáztunk és újabb 200 műtéttel tudtunk a várólista csökkentéshez hozzájárulni.

A Kiemelt Várólista Csökkentési Program keretében elnyert többletkapacitást a NEAK 130%-on finanszírozta 2021-2022 években, 2023-ban ez 110%-ra csökkent. A többlet finanszírozási összeg 80%-a az ellátásban résztvevő munkatársak részére került kötelezően kifizetésre. A megnövekedett műtétszám jelentős többletmunkával járt, azonban az érdekeltség ezt kedvezően befolyásolta.

Az Országos Kórházi Főigazgatóság 2019-ben hirdette meg az EFOP-1.8.1-VEKOP-15-2016-00001 azonosítószámú „Komplex népegészségügyi szűrések” című kiemelt projektet. Intézetünk sikerrel pályázott a programra, tekintettel a Gasztroenterológiai szakrendelés kiváló technikai feltételeire. A NEAK a pályázatban résztvevő intézetek számára speciális beavatkozás kódokat és ezekhez rendelt többlet finanszírozás biztosít. Hasonlóan a várólista csökkentési programhoz, előírja és meghatározza a munkatársak érdekelttségét. A program 2023 év végén lezárult.

Munkatársaink továbbképzését intézetben belül is igyekszünk támogatni, segíteni. Ezt az teszi lehetővé, hogy a XIII. Kerületi Egészségügyi Szolgálat felnőttképzésre szóló akkreditációval rendelkezik.

A Szegedi úti Akadémia címen futó előadás-sorozatot 2023 évben is megtartottuk, immár a hatodik évadot hirdettük meg. 6 alkalommal, 7 szakma szerepelt, 9 előadás keretében, egy-egy alkalommal átlagosan 32 fő hallgató vett részt. Tekintettel arra, hogy a képzést az Állami Akkreditációs Bizottság befogadta, 37 szakdolgozónak tudtunk igazolást kiadni 11 kreditpontról.

2023 évben ismételten akkreditáltattunk lézerebészeti tanfolyamot a Semmelweis Egyetemen, amely 2023. szeptember 29-én 18 hallgatóval sikeresen lezajlott. Pozitív visszajelzések követték.

A Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézetével kötött együttműködési megállapodás keretében 2021 óta rendszeresen fogadtunk I. éves orvostanhallgatókat orvosi kommunikációs terepgyakorlatra. A hallgatók visszajelzése alapján a gyakorlatok nagy sikerrel zajlottak. Az oktatásban résztvevő szakorvosaink szívesen fogadták az egyetemi hallgatókat. A programban történő részvétel 2023 évben is folytatódott.

Az orvostudományban egyre erősebb és egyre nagyobb teret nyer az a szemléletváltozás, amely a megelőzésre helyezi a hangsúlyt. A betegek ellátása mellett az Intézet kiemelt figyelmet fordít az egészségügyi prevenciós tevékenységre. Felvilágosítással igyekszünk a lakosság figyelmét felhívni a betegségek korai felismerésének, kialakulásuk megelőzésének fontosságára. 2023 évben 1000 fő részére biztosítottunk szűrővizsgálatra lehetőséget a következő szakterületeken:

- Fej-nyak terület rosszindulatú daganatainak a szűrése
- Nyaki ütőér (carotis) ultrahang szűrés, stroke prevenció
- Alsó végtagi érszűkület szűrés
- Magas vérnyomás betegség szemészeti szövődményeinek szűrése
- Csontritkulás betegség szűrése
- Bőrgyógyászati rosszindulatú daganatok szűrése
- Prostata Világnap keretében végzett szűrővizsgálat
- Hasi ultrahang vizsgálat
- Emlő ultrahang vizsgálat

Szűrővizsgálatokat a szervezett programokon kívül természetesen a napi betegellátások kapcsán is végzünk.

Az 528/2020. (XI. 28.) Korm. rendelet az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény végrehajtásáról módosított a járóbeteg szakrendelésen dolgozó szakorvosok munkaidejére vonatkozó szabályokat. A módosítás értelmében teljes munkaidejüket a rendelésen kötelesek eltölteni. Megelőzően, több évtizede érvényes szabályozás szerint napi 8 órás munkavégzésből 6 órát kellett a szakrendeléssel tölteni. Az ellátórendszer napi működése, a szakrendelők kubaturája ennek megfelelően került kialakításra. A 2023. július 01-től hatályos, váratlanul bevezetett szabályozás jelentős

nehézség elé állította az intézményeket, így a XIII. kerületi Egészségügyi Szolgálatot is. Számos szakmára kiterjedő belső kapacitás átcsoportosítási eljárást volt szükséges elindítani a jogszabályi megfelelés érdekében, amelyet építészeti megoldásokkal (rendelők átépítésével) szükséges kiegészíteni.

A legkorszerűbb orvosi technológiák bevezetésének szellemében egy széndioxid-gáz kabin (Mofetta) beszerzése történt, amely az infúziós terápia helységben került elhelyezésre. A széndioxid-gáz terápia az érszűkület gyógyításának nagyon hatékony eszköze. NNK engedély birtokában megkezdődtek a kezelések. Az Önkormányzat jelentős támogatásának köszönhetően a XIII. kerületi állandó lakosok térítésmentesen vehetik igénybe ezt a kezelést.

Az Egészségügyi Szolgálat szakmai és gazdálkodási tevékenységét konkrétan befolyásoló tényezők közül kiemeljük az alábbiakat:

- A járóbeteg szakellátás finanszírozási rendszerében 2023. évre vonatkozóan is megmaradtak a *tervezett éves keretek* nagyságrendjei havi leosztás alapján. Ez érvényes volt mind az egynapos sebészet, mind a laboratórium vonatkozásában is. 2023-ra 487.225.995 pont volt a tervezett éves keret nagysága a pont/forintérték változatlan volta miatt nem nőtt.
Az egynapos sebészet területén 2023. évre a tervezett éves keret nagysága 1.049,43 HBCS.
- 2023. február hónaptól a teljesítmény finanszírozás rendszere van újra hatályban, amely hátrányosan érintette az Egészségügyi Szolgálatot.
- Az Önkormányzat belső ellenőrzése az év folyamán ellenőrzést végzett a Társaság 2022. évi közbeszerzéseit illetően, valamint a közzétételi kötelezettségek teljesítésére vonatkozóan. Az ellenőrzések pozitívan értékelték ezen területek működését.
- 2021. január 1-től lépett érvénybe az orvosokra vonatkozó béremelés, melyet a szakma elismer és amely javította a nyugdíjas korú orvosok ismételt munkába állásának lehetőségét. 2021. január 1-től kezdődően, majd 2022. január 1-jével és 2023. január 1-jével is emelte az orvosi béreket. 0 és 40 évet meghaladó jogviszony között 10 fizetési fokozatba sorolja az érintetteket.
- A nem egészségügyi végzettségű és nem egészségügyi feladatokat ellátó dolgozók részére 2023. január 1-től átlagosan 8%-os béremelés történt önkormányzati forrásból.
- 2023.07.01-től a 30 területi védőnő munkajogilag az ÉPC-Honvédkórház állományába tartozik a jogszabályváltozás hatására, amely alapján a rájuk vonatkozó NEAK finanszírozás nem illeti meg Társaságunkat.
- A CT/MR Centrum üzemeltetésére új közbeszerzés eljárás kiírására került sor az első félévben az időközben megváltozott, rendkívül megnehezített üzemeltetési feltételek miatt. Az MR berendezés magas energia fogyasztását – bár ez a betegek magas színvonalú ellátását szolgálja – az állam külön nem támogatja. Az új eljárás sikeres volt.
- Az Önkormányzat országosan olyan egyedi fejlesztést végzett, mely kiemelkedő törődést mutat a kerület lakosságának magas szintű és teljes körű egészségügyi ellátásában. A szakorvosi beutalóval igénybe vehető CT/MR Centrum vizsgálatai és az ingyenes szűrések az időben történő betegségmegelőzést szolgálják a kerület lakosságának részére.
A beutalt XIII. kerületi lakosok részére térítésmentes vizsgálatra kerülhet sor 60 testtáj-vizsgálat/hét CT vizsgálatra, és 40 testtáj-vizsgálat/hét MR vizsgálatra. Nehezíti a kerület lakóinak gyors vizsgálatát az a tény, hogy az ÉPC-Honvédkórház

számos kerületi beteget a CT/MR Centrumunkba utal vizsgálatra, amit természetesen a Centrum elvégez, hiszen elsődleges fontosságú a kerületi lakók ellátása, függetlenül attól, hogy ki a beutaló NEAK finanszírozott egészségügyi szerv. Nehezíti továbbá az ellátást az is, hogy többszöri benyújtott pályázat ellenére sem kapott a Centrum NEAK finanszírozást.

A 2023. I. félévében történt elemzés során megállapítható volt, hogy a CT/MR Központ tervezési időszakához képest a képalkotó diagnosztikában a lakossági szükségletek terén változás következett be. Az MR vizsgálatok iránti igény folyamatosan nő, míg a CT vizsgálatok száma csökkenő tendenciát mutat. Ez a trend követi az országos mintát és megfelel az egyre modernebb és veszélytelenebb diagnosztikai módszerek iránti keresletnek. Itt kell beszámolni arról, hogy az Önkormányzat anyagi támogatásával a CT berendezés magasszintű képességeit kihasználva a kerület lakosságából a veszélyeztetett korosztály részére lehetőség nyílt a kis dózisos sugárterheléssel járó tüdőszűrő CT vizsgálatok elvégzésére, melynek különlegességét többek között az adja, hogy a berendezés a vizsgáló orvos előtt már szoftveres eljárással előértékeli az elkészült CT képeket. A vizsgálat gyors, hatékony és rendkívül alacsony az ezzel járó sugárterhelés. A vizsgálat messzemenően kielégíti azt az elképzelést, melyben az Önkormányzat magas szintű gondoskodása nyilvánul meg a kerület lakosságának irányában.

A térítésmentes vizsgálatok esetében a várakozási idő MR vizsgálatoknál meghaladja a 2 hetet. Ugyanakkor a CT vizsgálatok esetében a 2 hetes intervallumnál hamarabb is bekerül a kerületi páciens az előjegyzési sorba. A CT/MR berendezések üzembe helyezésével az Önkormányzat szándéka szerint közelebb hozta a definitív kivizsgálás és daganat megelőzés lehetőségét a kerület lakosságához kórházi befekvés nélkül, illetőleg az esetleges kórházi felvétel esetén az ott töltött idő az előzetes kivizsgálás komplex voltának köszönhetően jelentős mértékben lerövidíthető.

- Az Önkormányzat 2021. II. félévében az Egészséges Budapest Program keretében 1,5 milliárd forint támogatást nyert el. Ennek keretében a Göncöl utcai háziorvosi rendelő felújítása valósult meg 2022-2023-ban, valamint az Egészségügyi Szolgálat 580 M Ft értékben eszköz és műszerfejlesztést valósított meg 2022-ben. A rendelő átadása szeptember hónapban megtörtént.
- A SONOGRAM Kft.-nek (a CT-MR üzemeltetője) szerződésből adódó tartozása van. Az év végén fennálló tartozás összege 31.683 e Ft volt. Ebből az összegből értékvesztésként 31.150 e Ft került elszámolásra. Tekintettel arra, hogy a bírósági végrehajtás során a fennálló tartozásból egy jelentős százalék rendezésre került, megállapodást kötöttünk a végrehajtás felfüggesztéséről, egyben a tartozás teljes összegének – beleértve a hivatalos költségeket, kamatot – részletekben történő megfizetésére.
- A Szegei úti és a Visegrádi utcai szakrendelő társasházként működik, melynek feltételeit folyamatosan biztosítjuk.
- Társaságunknál az év folyamán biztosított volt a likviditás, lejárt szállítói tartozás nem volt.
- 2023. július 1-től 2023. december 31-ig az ÉPC-Honvédkórház állományába átkerült területi védőnői szolgálat működése kapcsán az Egészségügyi Szolgálat irányában 10.799.083 Ft tartozás halmozódott fel, amely a 2024-es évben tovább nőtt.
- A gyermekorvosi ügyeletet újra megkötöttük, 25%-os emelés történt a szolgáltató részéről, melyet kizárólag az Önkormányzat finanszíroz.

Az Intézet működésében nehézséget jelent a megváltozott óraszámok miatti átszervezés. A Gasztroenterológiai szakrendelés 4 hónapig nem üzemelt a humán erőforrás átmeneti hiánya miatt, melyet sikerült megoldani. Az előjegyzési időtartamok megnyúlása részint a

Covid okozta járványos időszak következménye, részint az elégtelen engedélyezett óraszámok következménye.

Összegezve a fent leírtaknak ellenére 2023-ban a NEAK és az Önkormányzat finanszírozásával gyógyító munkánk magas színvonalú ellátása biztosított volt.

2. Alapellátás

Bevezető

Az egészségügyi ellátások elérhetőségének, minőségének alakulása az utóbbi években egyre hangsúlyosabban vetődik fel a társadalom minden szegmensében, a közbeszédben, politikai és szakmai körökben egyaránt. Az elmúlt néhány évben országosan az alapellátásban is érzékelhetők az elérhetőségi problémák, azonban a XIII. kerületben az országos átlagnál lényegesen jobb a helyzet.

Az alapellátási feladatok maradéktalan ellátásához, a lakosság egészsége jól-létének megalapozásához, fejlesztéséhez szükséges a helyzet, az elért eredmények időszakos elemzése, értékelése, figyelemmel a feltárt eltérések kiegyensúlyozására, a felmerült szükségletek kielégítésének tervezésére, a várható kihívások felmérésére. Itt érdemes említeni mindazon változásokat, melyek ugyan 2023. január 1-jétől léptek életbe, viszont a kommunikációjuk az alapellátásban már az elmúlt évben bizonytalanságot keltett.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (továbbiakban: Eatv.) hatályos szövege kimondja, hogy az alapellátások döntő része kötelező önkormányzati feladat, e kötelezettség a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben is rögzített. Mindkettő módosítására sor került az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2022. évi LXXIII. törvénnyel.

Az elmúlt évben lezajlott egészségügyi kormányzati változásokkal újabb centralizációs intézkedések kerültek napirendre, az alapellátást érintően is.

A 2022. évi LXXIII. törvénnyel beiktatott jogszabály-változások az alábbiakat érintően újabb állami feladat- és hatásköröket határoznak meg az alapellátásban, egyúttal korlátoznak vagy szüntetnek meg önkormányzati kötelezettségeket/hatásköröket.

- háziorvosi ügyelet biztosítása;
- körzetek kialakítása, meghatározása;
- praxisjogosult orvosok jelölése, kiválasztása;
- védőnői ellátás biztosítása

A szervezési, eljárásrendi változtatásokat, főként az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvénybe iktatott módosítások bevezetését 2023-2024-ben, különböző időpontokban jelölték meg a joghelyek.

A korábban és jelenleg érvényes rendelkezések szerint kerületünkben az önkormányzat gondoskodik az alapellátás keretében a háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi alapellátásról, a háziorvosi sürgősségi ellátást biztosító, munkaidőn túli ügyeletről, az iskola- és ifjúság-egészségügyi ellátásról, mely az iskolafogászati szolgáltatásokat is magába foglalja.

Háziorvosi ügyelet

Az országosan egységes alapellátási ügyeleti rendszer bevezetése 2023. február 1-jén indult, és 2024. február 1-től minden vármegyében bevezetésre került a rendszer, Budapest kivételével az ország teljes területén az egységes alapellátási ügyeleti rendszer működik. Budapesten jelenleg még nem kell végrehajtani az Országos Mentőszolgálatnak

történő átadást. Marad az Inter-Ambulance Zrt. plusz 9 millió Ft/hó díjazásért, mely közel 25%-os kiadás növekedést jelent az Önkormányzat számára a NEAK kompenzáció bármilyen emelése nélkül.

Körzetek kialakítása, meghatározása

Az új joghelyek a praxiskezelő Országos Kórházi Főigazgatóságot (OKFŐ) hatalmazzák fel a háziorvosi (háziorvosi, házi gyermekorvosi, alapellátó fogorvosi), iskola-egészségügyi és védőnői körzetek/praxisok kialakítására 2023. január 1-jétől, bizonyos esetekben betöltésére az önkormányzatok helyett 2023. július 1-jétől kezdődően.

A 2023. január 1. napjától számítva hat hónapja tartóan betöltetlen háziorvosi körzetben az OKFŐ jogszabályban meghatározott ellátásbiztonsági és gazdaságossági szempontok figyelembevételével, a települési önkormányzatok bevonásával gondoskodik a háziorvosi feladatok ellátásának biztosításáról vagy a körzethatárok módosításáról.

A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) által közzétett adatok szerint Budapesten 2023. március 1-jén 51 felnőtt háziorvosi és 26 házi gyermekorvosi körzet tartóan betöltetlen. A XIII. kerületben jelenleg 1 házi gyermekorvosi körzet betöltetlen, a felnőtt háziorvosi körzetek betöltöttek.

A háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II. 25.) EüM rendelet 17/A § meghatározza a körzethatár-módosítások, a körzetek kialakításának „ellátásbiztonsági és gazdaságossági szempontok” kritériumait (körzetben ellátott lakosság szám felnőtt háziorvosi körzet esetén: legalább 1200 fő, gyermek háziorvosi körzet esetén: legalább 600 fő, helyi sajátosságok, területi eloszlás, egyenlő területi elosztás, ellátáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása), az átalakítások határidejét (2028. január 1.).

Az egészségügyi alapellátási körzeteket érintő, 2023. január 1-től hatályos jogszabályi változások tekintetében - a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (2) és (3) bekezdéseire figyelemmel - a 2023. január 1. napját megelőzően önkormányzati rendeletekkel kialakított egészségügyi alapellátási körzetek az ezzel ellentétes intézkedésig változatlan formában fennmaradnak.

A jogszabály szerint az OKFŐ gondoskodik arról, hogy – a meghatározott időponttól – az egészségügyi alapellátási körzetek feleljenek meg a jogszabályban megjelölt ellátásbiztonsági és gazdaságossági szempontoknak; a nem megfelelő háziorvosi körzetekkel érintett egészségügyi szolgáltatókat és önkormányzatokat a vonatkozó eljárásrendre történő tájékoztatással egyidejűleg az OKFŐ értesíti.

Praxisjogosult orvosok jelölése, kiválasztása

Amennyiben az önkormányzat határidőben (60 nap) nem köti meg az érintett alapellátásra vonatkozó feladat-ellátási szerződést vagy azt az új körzet területének megfelelően nem módosítja, a korábbi hatályos feladat-ellátási szerződés hatályát veszti, és a feladat-ellátási szerződést az egészségügyi szolgáltatóval az OKFŐ köti meg.

A módosult rendelkezések a 2023. január 1. napján meglévő praxisjogokat és a feladat-ellátási szerződés szerinti jogokat és kötelezettségeket – a praxisjog elidegenítéséig vagy megszűnéséig, illetve a körzetnek az egészségügyi alapellátásról szóló törvény szerinti átalakításáig – nem érintik.

Védőnői ellátás

A területi védőnői ellátás a 2023. évben jelentős szervezeti átalakításon ment keresztül. Az első tényleges intézkedések a 46/2021. (X. 29.) EMMI rendelettel jelentek meg.

Ennek alapján a védőnők szakmai irányítás támogatását a kollegiális védőnői mentorrendszeren keresztül az OKFŐ látja el, és a hatáskörébe tartozó területi védőnők kötelesek együttműködni az illetékes kollegiális védőnői mentorral.

A törvény módosítás alapján

- a védőnői ellátás 2023. július 1-től állami kötelezettséggé vált;
- a munkáltatói jogokat 2023. július 1-től az az irányító vármegyei intézmény gyakorolja, amely területileg illetékes az érintett védőnői körzet tekintetében;
- az önkormányzat az általa biztosított védőnői ellátás finanszírozására 2023. június 30. napjáig volt jogosult;
- a települési önkormányzat 2023. július 1. napjával biztosítja az állam számára 2023. június 30. napján a védőnői ellátásra szolgáló ingó és ingatlan vagyonnak az ingyenes használatát;
- a települési önkormányzat a 2022. december 31-én a védőnői ellátásra szolgáló ingatlan és ingó vagyonát e feladattól nem vonhatja el.

A védőnői szolgálat a 2015. évi CXXIII. törvény 23.§-a alapján a munkáltatói jogokat 2023. július 1-től az az irányító vármegyei intézmény gyakorolja, amely területileg illetékes az érintett védőnői körzet tekintetében. Az intézményi alapellátásban korábban területi védőnői státuszban dolgozó védőnők 2023. július 1-től tartoznak az ÉPC-Honvédkórházhoz.

A 2015. évi CXXIII. törvény 6/B §-a alapján 2023. július 1-től az állam az egészségügyi alapellátás körében – a települési önkormányzattal együttműködésben – gondoskodik a védőnői ellátásról. A védőnői ellátás biztosításáért a kijelölt állami intézményfenntartó szerv – az irányító vármegyei intézmény útján – felelős azzal, hogy az ellátás jogszabályban előírt tárgyi feltételeit az állam a települési önkormányzattal kötött megállapodás útján is biztosíthatja, és a kijelölt állami intézményfenntartó szerv a települési önkormányzat részére tájékoztatásul megküldi a védőnői ellátás megszervezésével összefüggő, a személyi és a tárgyi feltételek biztosítására vonatkozó döntéseket.

Nem ismert jelenleg, hogy változik-e az iskolai védőnők jogállása, ugyanis a nagyobb városok kivételével a védőnők egyaránt érintettek területi és iskola-egészségügyi ellátásban „vegyes” szolgáltatásként. A XIII. kerületben 16 iskola- és ifjúsági védőnői állás rendszeresített, melyen jelenleg 14 védőnő tevékenykedik; a jelenleg GyES-en lévő 2 védőnő által korábban ellátott iskolákban helyettesítéssel folyamatos a védőnői ellátás.

Az iskola-egészségügyi ellátást a jogszabályváltozások tételiesen nem érintették, jelenleg változatlanul önkormányzati kötelezettség. Az intézményi állományban lévő iskolavédőnők vonatkozásában adatszolgáltatás kérés nem érkezett. A védőnői szerződésnek megfelelően nem történt még ellentételezés, fizetés a Honvéd Kórház részéről.

Helyzetértékelés a XIII. kerület 2023. évi alapellátásáról

A XIII. kerület egészségügyi alapellátó rendszer fejlett infrastruktúrával rendelkezik, az Önkormányzat kiemelt figyelemmel kíséri az egészségügyi ellátások körülményeit, feltételeit, a fejlesztésekben hosszú évek óta az elsők között szerepelnek az egészségügyi

szükségei. Rendre megújulnak az egyes telephelyek, legutóbbi példája ennek a Göncöl utcai háziorvosi rendelőegység teljes rekonstrukciója, bővítése.

A Göncöl utcai rendelőintézet teljes körű rekonstrukciója és bővítése az Egészséges Budapest Program támogatása mellett jelentős Önkormányzati forrásból valósult meg. A beruházás során az energetikailag is modernizált rendelőintézet új szárnyal bővült, alapterülete csaknem a duplájára, 1000 négyzetméterre nőtt, amelyen 12 orvosi rendelő

és 1 tanácsadó helyiség került kialakításra. A megújulás során minden praxis egyedileg is kapott elektronikus, és más eszközöket, valamint a rendelőegység az Önkormányzattól defibrillátort, EKG készüléket kapott. A páciensek képernyő előtt, hasznos információkról értesülve tölthetik az időt várakozás közben,

A Révész utcai rendelők területén 2023. szeptemberben kezdődtek a vízvezetékcsere munkálatok, mely munkálatok idejére a Révész utcai felnőtt háziorvosi rendelések helyszíne megváltozott. A Révész utcai felnőtt háziorvosi rendelések helyszíne 2023. szeptember 18-tól a Göncöl utca 28-30. szám alatt történik. Amennyiben a rendelőben mozgáskorlátozott beteg megjelenése szükséges, az Önkormányzat szociális segítségnyújtás keretében, előzetesen telefonon egyeztetett időpontban segíti a szállítást.

Átmenetileg a Göncöl utcai rendelőben tevékenykedő, cégformában működő felnőtt háziorvosi praxisok (4) vonatkozásában a Cégbírószágon megtörtént a telephely módosítás (1131 Budapest, Göncöl utca 28-30. sz. alatti telephely bejegyzése). A telephely módosítás költségeit a háziorvosoktól az Önkormányzat átvállalta. A cégbírószági bejegyző végzéseket intézményünk megküldte a NEAK részére.

Az egészségügyi ellátást biztosító humán erőforrás tekintetében nincs jelenleg megoldhatatlan probléma, azonban a kerület sem mentes az országosan tapasztalható negatív tendenciáktól: a szakdolgozói létszám csökkenéstől, az idősödő egészségügyi szakemberek folyamatosan növekvő arányától - orvosok és szakdolgozók között egyaránt.

Az elmúlt évben folytatódott a korábbi évhez hasonló tendencia; több praxisjogosult orvos kért a kötelező 2 helyettesítő mellé további helyettes bejelentéséhez hozzájárulást egészségügyi és/vagy családi ok miatt, így kiegészítve az orvosi létszámot, optimalizálva a folyamatos ellátást hosszabb betegség vagy más tartósan fennálló körülményből adódó távollét idejére.

Az év első felében az újabb kormányzati döntések megjelenése mellett kellett az egészségügyi ellátórendszernek megbirkóznia a mindennapi feladatokkal.

A korábbi évek járványügyi-ellátásszervezési intézkedései vagy a fertőződéstől való félelem miatt elmaradt, elhalasztott szakvizsgálatok, beavatkozások is gyarapodtak, miközben a diagnosztikai és járóbeteg-szakellátó háttér különböző okok miatt nem tudta felvenni a régi tempót, nőtt az előjegyzési idők tartama néhány szakrendelésre és a fekvőbeteg-szakellátásban, továbbá az elérhetőségekkel is vannak átmeneti és állandósult problémák. Gondot jelent a magán egészségügyi vállalkozások humán elszívó hatása, számos esetben a hosszabb-rövidebb időre elhúzódó szakorvos hiány (mely miatt

például négy hónapig nem működött a gasztroenterológiai szakrendelés), melyet azonban mindezidáig sikerült kezelnünk. Az látszik körvonalazódni, hogy a „járványhelyzet” nem ért véget, az ellátórendszernek be kell rendelkeznie az ún. "long Covid" esetekre, illetve fel kell készülni arra is, hogy a vírusfertőzéssel kapcsolatban megjelenjenek olyan késői szövődmények, amelyeket ma még nem ismer(het)ünk.

A XIII. Kerületi Önkormányzat az egészségügyi intézmények, így az alapellátó hálózat számára biztosított infrastruktúra emelkedő működési költségeit szinte teljes mértékben átvállalja, az energiaárak elszabadulását követően az ésszerű, megvalósítható takarékosságon túl nem rendelt el korlátozó intézkedéseket a rendelőegységek használatában, így minden telephelyen a megszokott rendben folytathatták a praxisok és az intézmény munkatársai a tevékenységüket.

A XIII. kerületben 2 házi gyermekorvosi körzet/praxis volt tartósan betöltetlen. A Nővér utcai rendelőkhöz tartozó, 2019. május 1. óta betöltetlen házi gyermekorvosi praxis 2023. december 1.-től betöltésre került. A Révész utcai rendelőegységhez tartozó, 2021. január 1-jétől betöltetlen praxis helyzete továbbra sem megoldott; de a helyettesítés folyamatosan biztosított.

A Szegedi úti 59. számú felnőtt háziorvosi praxis képviselője felmondta az Önkormányzattal kötött feladat-ellátási szerződését, a szerződés 2023. október 31.-vel megszűnt. A felnőtt háziorvosi praxis ellátását 2023. november 1. napjától a SWISS Emergency Services Kft. biztosítja a Klapka u. 17. szám alatt lévő rendelőben. Praxisjoga értékesítésére a háziorvosnak 2023. november 1. napjától 6 hónap áll rendelkezésére.

A fent említett személyi változásokat is beszámítva összesen 2 felnőtt háziorvosi, 1 fogorvosi, 2 házi gyermekorvosi, 1 helyettesítő házi gyermekorvos személyét leszámítva nem volt egyéb módosulás az alapvető működési feltételekben.

Az Önkormányzat jelentős anyagi áldozatvállalásának köszönhetően a Göncöl utcai rendelőegység rekonstrukciója miatt kiköltöztetett háziorvosi rendelések is méltó, optimális körülmények között működhetek ideiglenes helyükön. A rekonstrukció befejezését követően visszaköltöztek a Göncöl utcába.

A területi védőnői szolgálat működtetése 2023. július 1-től az Önkormányzattól átkerült az illetékes irányító vármegyei intézményhez, a Főváros XIII. kerülete esetében az Észak-Pesti Centrumkórház-Honvédkórházhoz (ÉPC-HK). Annak ellenére, hogy a területi védőnők által ellátott feladat állami fenntartásba, működtetésbe történő átadása-átvétele 2023. július 1.-vel ténylegesen megtörtént, a működtetés egyéb vonzatai, különösen az infrastruktúra működtetése és finanszírozása, továbbá a feladat ellátással összefüggő tárgyi eszközök, anyagok folyamatos biztosítása aláírt megállapodás hiányában 2024. január 23-ig az intézmény finanszírozta annak ellenére, hogy a szükséges dokumentumokat 2023. június 26-án megküldtük az ÉPC-Honvédkórháznak.

Az Önkormányzat a XIII. kerületi gyermekek magasszintű ellátása érdekében folyamatosan teljesítette a védőnők részéről jelzett igényeket.

Az ÉPC HK és az Önkormányzat között lezajlott személyes egyeztetés eredményének megfelelően a Megállapodás (ingyenes, a védőnői feladatellátásban érintett ingó és ingatlan használata és az ezzel összefüggő költségviselés tárgyában) aláírására 2024. január 23.-án került sor az Önkormányzat (Átadó1), valamint az Egészségügyi Szolgálat (Átadó2) és az ÉPC HK (Átvevő) részéről.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXIII. törvény hatályos szövege az iskolaegészségügyi ellátást érintően általános feladatokat határoz meg, utalva az iskolaegészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendeletben szereplő részletes feltételek, szabályok érvényességére. A végrehajtási rendelet határozza meg az ellátási

kötelezettségbe tartozók (3–18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők) és ellátást nyújtók (iskolaorvos és védőnő együttes szolgálatása fogorvos és fogászati asszisztens közreműködésével) körét.

A XIII. kerületben az érintett intézmények, óvodák, általános és középiskolák, integrált tanintézmények, nappali, iskolarendszerű szakképző intézmények egyaránt megtalálhatók.

A XIII. kerület óvodáiban, egyes általános iskoláiban iskola-egészségügyi teendőket a 2023-ban szinte a teljes évben (2023. december 1.-ig) részállásban 16 házi gyermekorvos, 8 gyermek-fogorvos és asszisztense látta el, az óvodákban - intézményi alkalmazásban 2023. június 30.-ig - 18 területi védőnő részmunkaidőben, az általános iskolákban 6 főállású iskolavédőnő közreműködésével. Az ÉPC-HK-hoz átkerült területi védőnői körzetek változatlanul a gyermekorvosi rendelőegységekkel közös telephelyeken, négy egészséges tanácsadóhoz kötődnek.

A kerületben az iskola- és ifjúság-egészségügyi (15-18+ éves középiskolás korosztály) feladatokban 4 főállású, és 2 félállású: 20-20 órás), nyugdíjas korú ifjúságorvos és 10 főállású ifjúsági védőnő működik, tehát összesen 16 iskolavédőnői státusz rendszeresített. A 16 iskolavédőnői státuszon jelenleg 14 védőnő dolgozik, 2 védőnő GYES-en van, iskoláikban is folyamatos a helyettesített védőnői ellátás.

A praxisengedélyhez kötött, 2023-ban lejárt feladat-ellátási szerződések (1 felnőtt háziiorvosi, 1 felnőtt fogorvosi, 2 gyermek fogorvosi) helyett az újabb 5 évre szóló szerződések előkészítése és megkötése is megtörtént, a praxisjogosultak folytatják a tevékenységüket.

Változás 1 felnőtt háziiorvosi praxisjogosult, 2 gyermek háziiorvosi praxisjogosult, valamint 1 felnőtt fogorvosi praxisjogosult személyében történt a 2023. évben, az átadás-átvétel ideje alatt a praxisok zavartalanul működtek.

XIII. kerületi alapellátó rendszer 2023. évi tevékenysége

A továbbiakban ismertetendő, egészségügyi alapellátást tükröző adatsorok, trendek a népesség-nyilvántartási, a Központi Statisztikai Hivatal által gyűjtött adatszolgáltatásban (KSH/OSAP: Jelentés a háziiorvosok és a házi gyermekorvosok tevékenységéről 1021 sz. adatlap) a háziiorvosok, házi gyermekorvosok által közölt adatokon, illetve az egyes ellátási területek jelentéseiben alapulnak.

Elsőként tekintünk át a kerület lakónépességének alakulását az egészségügyi ellátások szempontjából meghatározott korcsoportok szerint.

Demográfiai változások a XIII. kerület lakónépességében 2016-2023 között

Korcsoport/ év	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0 - 14	14 462	14 525	14 793	14 848	14 930	14 680	14 367	14.377
15 - 18	2 721	2 752	2 754	2 851	2 924	3 098	3 377	3.500
19 - 104	100 818	100 361	100 468	100 172	99 247	98 970	99 048	99.493
Összesen:	118 001	117 638	118 015	117 871	117 101	116 748	116 792	117.370
Változás		-363	+377	-144	-770	-353	+44	+578

A bejelentett lakcímmel rendelkező lakosság (lakónépesség) számának változása nem tükrözi a kerületben zajló nagymértékű lakóingatlan fejlesztéseket, a tényleges ellátotti számot.

Háziorvosi és házi gyermekorvosi praxisok ellátási területe átlagos lakosságának alakulása az utóbbi évtizedben

Korcsoport / év	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gyermek (0-14 éves)	734	751	755	804	816	822	827	870	816	798	799
Felnőtt (15-104 éves)	1 743	1 741	1 733	1 719	1 696	1 711	1 720	1 708	1 701	1 707	1 716

A felnőtt háziorvosi körzetek területének átlagos bejelentett lakosság száma lényeges különbségeket változatlanul nem mutat, az elmúlt évtizedben kisebb emelkedések-csökkenések váltakozva fordultak elő.

Aránytalanságok kialakultak, ami a körzethatárok módosítását, a tartózkodási hely bejelentési hajlandóság növekedésével új körzetek létesítésének tervezését is szükségessé tehetik.

A tervezést, körzethatárok módosítását befolyásolhatja a körzetekre vonatkozó, miniszteri rendeletben szabályozott új feltételrendszer. A körzethatár módosításokra vonatkozóan alkalmazandó hatályos rendelkezéseket a 48/2023. (XI.22.) BM rendelet (BM rendelet) tartalmazza. A BM rendelet 1. § (1) bekezdés alapján az Országos Kórházi Főigazgatóság (OKFŐ) hatáskörébe tartozik új háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi körzet létrehozása, valamint az alapellátási körzet határainak módosítása; az Önkormányzatnak a BM rendelet 6. § alapján csupán javaslattevési joga van.

A gyermekkorú lakosság (0-14) számának enyhe növekedése figyelhető meg a kerületben az ifjúsági korcsoport (15-18 éves) létszámának enyhe növekedésével együtt.

A fővárosra, nagyvárosokra jellemzően, így a XIII. kerületben is egyes becslések szerint a bejelentett lakosokon kívül több ezer ember tartózkodik életvitelszerűen akár állandóan albérlőként, akár ingázóként, kollégiumokban, munkásszállásokon.

Sokan az agglomerációból munkába járók közül is a fővárosban választanak háziorvost a jobb elérhetőség miatt. Ez a körülmény az egészségügyi ellátás szempontjából mind az alapellátásban, beleértve az ügyeleti sürgősségi ellátást, mind a járóbeteg-szakellátásban számos problémát vet fel. Mivel az így megjelenő igények mértéke csak becsült, az ellátásuk nem tervezhető sem szakmai, sem finanszírozási szempontból.

Az ifjúsági (15-18 éves) korosztály létszáma azonban folyamatosan növekszik, különösen az oktatási intézményekbe beiratott létszám, melynek iskola-egészségügyi ellátását a kerületi ellátórendszer biztosítja.

A XIII. kerületben a 2023-2024. oktatási-nevelési évben iskola-egészségügyi ellátásban részesítendő 15.088 tanuló és 2.955 óvodába beiratott gyermek az intézmények által 2023. szeptember 30-án igazolt adatok szerint.

Ellátásuk a fent ismertetett ellátási csoportok szerint a következők szerint alakul:

- a főállású és részállású iskolaorvosok: 9.591 általános-, középiskolai tanuló, óvodás
- házi gyermekorvosok rész munkaidőben: 5.497 általános iskolai tanuló
2.955 óvodás
- iskola- és ifjúsági védőnők: 14.010 tanuló

Az iskola- és ifjúság-egészségügyi ellátást érintően egyelőre lényeges változás a tanulók összlétszámában nem látszik.

Az iskola-egészségügyi ellátások az oktatási-nevelési intézményekben kötelezően kialakított „orvosi szobá”-ban zajlanak (kivéve a tényleges fogászati beavatkozásokat), azokat az önkormányzati tulajdonú épületekben a tankerületekkel való együttműködési megállapodások alapján részben/egészben az önkormányzat, illetve más intézményekben a fenntartó működteti.

A szűrővizsgálatok az intézményekben jól szervezeten, zavartalanul zajlottak. Eltérés észlelése esetén a szűrővizsgálatot végző védőnők, orvosok az eltérés jellege szerinti szakorvosi vizsgálatra irányították az érintetteket a szülők/gondviselők értesítése mellett. A védőoltási tevékenység gördülékenyen, zavarmentesen folyt, oltásmegtagadás nem fordult elő. A szakképzést biztosító intézményekben a szakmai alkalmassági vizsgálatok elvégzése, pályaválasztási tanácsadás orvosi feladatainak elvégzése rendben megtörtént.

Az iskola- és ifjúság-egészségügyi védőnők szűrővizsgálatokat végeztek, kampányoltásokat szerveztek, elsősegélynyújtást végeztek, közegészségügyi feladatokat láttak el, szűrővizsgálatok alkalmával személyre szabott életvezetési tanácsadásokkal láttak el a diákokat, előalkalmassági vizsgálatokat szerveztek és aktívan közreműködtek a vizsgálatok alkalmával. Problémaként jelentkezett technikumokban a gyógytestnevelés. Mivel a tanulók sokáig tartózkodnak az iskolában, többen vidékről érkeznek, ezért már nem tudnak, nem akarnak másik iskolába átmenni gyógytestnevelésre.

A 2023. évben a gyermekfogászaton 2023-ban a korábbi évekhez hasonlóan megtörtént a XIII. kerület oktatási intézményeinek fogászati szűrése. Ezen vizsgálatok alkalmával közel 10.000 iskolás és 2.000 óvodás fogászati állapotfelmérése történt meg. A szűrések vagy az oktatási intézményekben, vagy a rendelőintézetben zajlottak.

A fentiekből is kitűnik, hogy az iskola-egészségügyi ellátás főleg egy nagyvárosi lakosságszám/intézményi ellátottság arány mellett sem választható el az egyéb alapellátási, így a területi házi orvosi/házi gyermekorvosi, fogorvosi, védőnői ellátási feladatoktól.

2.1. Felnőtt házi orvosi ellátás

A lakosság egészségügyi alapellátása a házi orvosi körzetekben folyamatos és szakmailag biztonságos annak ellenére, hogy a kerületben dolgozó házi orvosok jelentős része változatlanul az 50 év feletti korosztályba tartozik.

Noha 2021. októbertől mind a 60 felnőtt házi orvosi praxis betöltött, a fiatalabb korosztályokba tartozók aránya az idő múlásával tartósan mégsem javult.

Felnőtt háziorvosok demográfiai adatai a 2023. évben

Korcsoport	Háziorvosok létszáma 2023-ban
30-40	4 fő
41-50	9 fő
51-60	18 fő
61-70	14 fő
71-80	10 fő
81-90	5 fő

Az átlagéletkor 2023-ban változatlanul magas, az átlagéletkor 60,68 év; mindössze 4 felnőtt háziorvos 30-40 év közötti, míg a 60 év fölöttiek száma növekszik.

Az alapellátás szervezésének az elkövetkező időszakban is fontos feladata a folyamatos fiatalításra törekvés, az orvosok pótlása a háziorvosi körzetekben.

Mivel a háziorvosi praxisok betöltése évek óta országos probléma, és lényegesen nem javított rajta a szakképesítési követelmények lazítása, a számos támogatási/pályázati lehetőség sem, kérdéses a szakorvos pótlás stabilizálása.

Felnőtt körzetek átlagos, 15 éves és idősebb lakónépességének, valamint az egyes praxisokba bejelentkezettek átlagos számának alakulása

évek	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Körzetek átlagos lakónépessége/fő/</i>	1 719	1 696	1 711	1 721	1 708	1 701	1 707	1 716
Praxisba bejelentkezettek átlaga /fő/	1 755	1 753	1 793	1 741	1 730	1 769	1 756	1 743

A kerületben egyébként változatlanul jellemző, hogy a 15-18 éves korosztály nagy részben a házi gyermekorvosi praxisoknál „marad” ellátásra, minimális a felnőtt háziorvosoknál bejelentkezett fiatalok száma.

A XIII. kerület 60 felnőtt háziorvosi körzete közül a lakónépesség létszáma szerint:

- 2.650* fő feletti létszámú 4 körzet,
- 2.000-2500 fő közötti 13 körzet,
- 1.500-2.000 fő közötti 17 körzet,
- 1.200-1.500 fő közötti 12 körzet,
- 1.200 fő alatti 14 körzet.

(E csoportosítás a jelenlegi szabályokban, ajánlásokban lefektetett mutatókhoz viszonyítottan készült.)

*A praxiskezelő Országos Kórházi Főigazgatóság irányadó¹ szempontrendszer² 2.640 főnél nem nagyobb körzeteket javasol alakítani (*körzet lakosság száma 10%-kal túllépi a finanszírozási minimum kétszeresét: $2 \times 1.200 + 240 = 2.640$*), de az ajánlásban arra is kitérnek, hogy jó egészségügyi szakellátó infrastrukturális háttér, valamint a praxisban további szakemberek alkalmazása mellett nem jelent feltétlenül ellátási deficitet a 3000 fős praxis sem.

¹ az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 6. §

² <https://alapelletas.okfo.gov.hu/az-okfo-szempontrendszer-a-haziorvosi-fogorvosi-korzetek-kialakitasahoz/>

Fentieket látja igazolni a XIII. kerületi felnőtt háziiorvosi praxisok egy kisebb hányada, amelyek kiegészítő szakdolgozói létszámmal, bővített informatikai alkalmazásokkal működtetnek 2.000 bejelentkezettnél nagyobb létszámú praxist.

Figyelembe véve a szabad orvosválasztás lehetőségét, és a XIII. kerület lakóingatlan-állományát, központi elhelyezkedését, jó megközelíthetőségét is, nyilvánvalóan nem egyezik a területi ellátási kötelezettségbe tartozó, lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező, és bejelentkezett páciensek száma.

Az utóbbi évben megnőtt a kerületben életvitelszerűen tartózkodó vendégmunkások száma; ellátásuk nagymértékben növelte azon háziiorvosi körzetek forgalmát, amelyhez területi ellátási kötelezettség alapján tartoznak.

Felnőtt háziiorvosi praxisokban ellátott betegek száma 2016-2023 között

Ellátások/ évek	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rendelésen megjelent	423 162	439 142	434 478	443 674	456 039	419 335	401 785	385 166
Rendelőn kívüli ellátások	18 000	13 637	12 124	12 226	11 704	13 705	7 705	5 476
Telemediciná- lis ellátások	121 078	127 166	132 426
Összesen	441 162	452 779	446 602	455 900	467 743	554 118	536 656	523 068

A felnőtt háziiorvosi praxisok betegforgalmi adatai szerint az összes ellátási események száma 2023-ban kissé csökkent, és amint az várható volt, a személyes megjelenések száma is, viszont további emelkedés tapasztalható a 2020. szeptember óta rögzíthető telemedicinális ellátások terén.

Összességében lényegesen több ellátási esemény történt 2023-ban, mint a pandémia előtti években, ez tükröződik a fajlagos mutatókban is.

Felnőtt háziiorvosi praxisokban ellátott betegek átlagos száma praxisonként, naponta 2016-2023 között

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
átlagos esetszám praxisonként	7 352	7 546	7 443	7 598	7 796	9 235	8 944	8 718
átlagos esetszám munkanaponké- nt, praxisonként	29,0	29,9	29,7	30,3	30,7	41,98	40,66	34,73

Szakrendelésre utalt felnőtt betegek száma

Megnevezés	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Diagnosztika (képalkotó, labor)	73 813	79 433	78 334	75 168	57 352	63 726	69 877	75 649
Szakrendelés	66 950	55 306	67 358	65 823	41 728	46 127	50 890	50 637
Összesen:	140 763	134 739	145 692	140 991	99 080	109 853	120 767	126 286

A szakellátásokra utalások száma - a 2020-ban egyértelműen a járványügyi óvintézkedésekkel és hatásokkal összefüggő hatalmas visszaesést követően - növekedett, de még mindig nem éri el a pandémia előtti években tapasztalt mértéket.

Fekvőbeteg-gyógyintézetbe utalt felnőttek számának alakulása

Beutaltak száma	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
összesen	2 740	3 478	3 367	3 480	3 478	2 365	2 715	2 860
praxisonként átlagosan	46	58	56	58	58	39	45	48

A 2023-as évben növekedést mutat a fekvőbeteg-gyógyintézetbe utaltak száma összességében és praxisonként átlagosan is. A fekvőbeteg-szakellátások elérhetősége változatlanul nem optimális.

2.2. Házi gyermekorvosi ellátás

A XIII. kerület gyermeklakosságának házi gyermekorvosi alapellátását területi ellátási kötelezettséggel 18 házi gyermekorvosi körzetben végezték 2023-ban is. A körzetek közül a Nővér utcai rendelőkben 1 körzet 2019. május óta vált betöltetlenné. A tartós helyettesítést a rendelőegységben dolgozó házi gyermekorvosok vállalták 2023. december 1.-ig, ekkor betöltésre került.

A Révész utcai rendelőegységnél 1 körzet 2021. január 1-jétől vált betöltetlenné, azóta helyettesítéssel ellátott. A tartós helyettesítést a rendelőegységben dolgozó házi gyermekorvos vállalta. Tehát a kerület gyermekellátását 2023. december 1.-től 17 házi gyermekorvos biztosítja, a Révész utcai körzet továbbra is helyettesítéssel ellátott.

Házi gyermekorvosok demográfiai adatai 2023-ban:

Korcsoport	Házi gyermekorvosok létszáma 2023-ban
40-50 év	2 fő
51-60 év	3 fő
61-70 év	7 fő
71-80 év	5 fő

A házi gyermekorvosok korösszetétele sem optimális, változatlanul magas, az átlagéletkor 2023-ban: 64,52 év.

Demográfiai változások a XIII. kerület gyermek- és ifjúsági korcsoportjaiban 2016-2023. években

korcsoport /év	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0 - 14 évesek	15 761	15 232	17 201	15 822	16 004	14 680	14 367	14 377
15 - 18 évesek	3 153	2 731	3 202	3 263	3 406	3 098	3 377	3 500
0-18 évesek létszáma	18 914	17 963	20 403	19 085	19 410	17 778	17 744	17 877

Házi gyermekorvosi körzetekre jutó 0-14 év közötti átlagos lakosság szám alakulása

Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lakosság szám	804	816	955	827	778	816	798	799

Átlagos lakosság szám körzetenként és a praxisokba bejelentkezettek átlagos számának alakulása

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lakosság szám körzetenként 0-14 éves	864	816	955	827	778	816	798	799
Praxisonként bejelentkezettek 0-14 éves	875	846	955	879	843	886	888	872
Praxisonként bejelentkezettek 15-18 éves	151	151	155	159	160	171	192	193
Praxisonként bejelentkezettek átlagos száma	1 026	998	1 111	1 038	1 003	1 058	1 074	1 065

A házi gyermekorvosi praxisokban átlagosan ellátottak számához szükséges megjegyezni, hogy közel 3 éven keresztül tartóan 16 gyermekorvos látta el a 18 praxist. [A 45. számú körzet (Nővér utca) 2023. december 1.-én került betöltésre, a Révész utca 43. sz. praxis ellátása helyettesítéssel történik.]

Az első pandémiás, 2020. évben bekövetkezett jelentős csökkenést követően - a telemedicinális ellátásokkal együtt - 2021-ben, 2022-ben emelkedett a betegforgalom; az összes ellátás tekintetében 2023-ban enyhe csökkenés tapasztalható.

A rendelőben történt ellátások száma kissé emelkedett a korábbi évhez viszonyítva; közben a rendelőn kívüli ellátások és a telemedicinális ellátások száma tovább csökkent.

A házi gyermekorvosi rendelések betegforgalmi adatai 2016-2023 között

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rendelési időben	114 285	105 197	104 046	102 546	83 501	82 571	96 417	96 447
Rendelőn kívüli ellátások	9 774	7 991	3 925	3 514	2 009	1 418	1 241	1 102
Telemedicinális ellátások	19 308	28 823	27 778
Összesen	124 059	113 188	107 971	106 060	85 510	103 297	126 481	125 327

A házi gyermekorvosi rendelők átlagos betegforgalmának kismértékű csökkenéséhez hozzájárult, hogy 2023-ban a 18 gyermekorvosi praxisban szinte teljes évben 16 gyermekorvos biztosította a folyamatos, preventív és definitív ellátást.

Megjegyzendő, hogy az összesített betegforgalmi adatokban (KSH/OSAP jelentés) nem szerepelnek a gyermekorvosi rendelőkbe járó külföldi állampolgárságú, TAJ szám nélküli gyermekek, akiknek az ellátása növekvő kihívást jelent a gyermekorvosok számára.

Házi gyermekorvosi praxisok tevékenységének fontosabb átlagos mutatói

Praxisonként ellátott esetszám	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
átlag	6 349	5 843	5 780	5 697	4 539	4 666	7 905	7 833
átlag 1 napra vetítve	24,89	23,00	23,00	22,70	17,87	21,21	35,93	31,2

Az életkorhoz kötött kötelező, valamint az ajánlott, illetve egyéb okból (pl. utazás miatt) választott és elérhető védőoltások a gyermekkorúak körében is jelentős számú lázas megbetegedések (a láz abszolút ellenjavallata minden védőoltásnak) mellett is teljesíthetők, illetve elfogadottak voltak.

Az ajánlott (nem kötelező) védőoltások (rotavírus, meningococcus B és C elleni védőoltások alkalmazása egyre szélesebb körű, továbbra is számítanak az Önkormányzat támogatására a költséges vakcinák megvásárlásához, és javaslat érkezett az oltástámogatás kiterjesztésére a várandósok részére ajánlott, a fiatal csecsemők RSV megbetegedése ellen védelmet jelentő, drága Abrysvo oltóanyagra.

A 2023. évben az előző évhez hasonlóan nagy intenzitással zajlottak más, gyakran súlyos tünetekkel járó légúti járványok a gyermekek között is.

A prevenciók rendelések kibővülése, valamint az egymást követő légúti járvány hullámokban előfordult magas megbetegedési arány mind a járó-, mind a fekvőbeteg-szakellátásokra utalások növekedését eredményezte.

A házi gyermekorvosok jelzése szerint a bölcsődei, óvodai, iskolai mulasztások igazolási rendszere szakmailag indokolatlan többletmunkával nehezíti a gyermekegészségügyi alapellátást, jelentős időt és energiát elvon a szakmai feladatokról, hozzájárul a szakmai kiégéshez és eltántorítja a területi munkától az utánpótláshoz nélkülözhetetlen fiatal gyermekgyógyászokat.

A Kerületben nagyon sok az ún. albérlő, akik nem szerepelnek a népességnylvántartó adataiban, viszont gyakori, hogy itt születnek a gyermekeik, majd elköltöznek (esetleg visszajárnak), és érkeznek helyettük újabbak. Sok külföldi is lakik a kerületben (nincs mindenkinek TAJ száma), sokszor bizonytalan oltási anamnézissel, kommunikációs nehézséggel. Egyre inkább jellemző a házi gyermekorvosi rendelőkbe járó, aránylag nagyszámú külföldi álampolgárságú, TAJ szám nélküli gyermek, akiknek az ellátása növekvő kihívást jelent a házi gyermekorvosok számára.

Kérdésként vetődött fel az iskolaorvosi munka a hazai gyermekellátás mai rendszerében. A gyermekorvosok álláspontja szerint az iskolákban végzett orvosi ellátás nem hatékony. Az oktatási intézménybe járó gyermek gyógyító-megelőző alapellátása, gondozása alapellátó gyermekorvosának feladatkörébe tartozik, a feladatot a szülő jelenlétében, a rendelőben kell elvégezni.

Szakrendelésre utalt betegek száma 2016-2023 között (gyermek)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Diagnosztika	3 128	3 248	4 054	4 985	3 847	4 270	5 567	6 305
Szakrendelés	5 738	7 043	5 161	5 080	3 678	4 754	5 489	5 330
Összesen:	8 866	10 291	9 215	10 065	7 525	9 024	11 056	11 635

A házi gyermekorvosok jelzése szerint a gyermeksebészeti, traumatológiai, fülészeti szakrendelések jól hozzáférhetők, de az OEP által finanszírozott szakrendelések többségénél nehéz rövid időn belül időponthoz jutni. A gyermekek szakellátásra fogadása nem zökkenőmentes.

A kisgyermekkortól serdülőkorig szaporodó fejlődésneurológiai, fejlődépszichiátriai kórképek megfelelő szakellátásnak hiánya komoly problémát jelent.

Fekvőbeteg-gyógyintézetbe utalt gyermekek száma 2016-2023

Megnevezés	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Beutaltak összesen:	217	316	326	424	233	268	365	314
Beutaltak átlagosan praxisonként:	14	17,5	18	25	12,2	14,9	20,2	17,4

2.3. Ügyeleti ellátás

Mind a felnőttek, mind a gyermekek számára biztosított ügyeleti ellátás folyamatosan működött annak ellenére, hogy az ügyeleti szolgáltatások átszervezésének hírei a működtetőket bizonytalanná tették, az egészségügyi szolgálati jogviszonyból eredő korlátok pedig nehezítették az egyébként más egészségügyi munkakörben dolgozók ügyeleti szolgálatba bevonását.

A gazdasági változások (infláció, energiaár-robbanás) érintették az ügyeletet működtető szolgáltatót is.

Mindezek ellenére a szolgáltatás 2023-ban folyamatosan működött.

XIII. kerületi ügyeleti ellátás esetszámainak alakulása 2017-2023. években

év/ellátott	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
felőtt	6 513	6 913	6 328	3 049	3 934	5 197	5 566
gyermek	3 106	3 132	2 657	916	1 832	2 253	3 035

Felnőtt háziiorvosi ügyelet

A központi felnőtt háziiorvosi ügyeleti szolgálatot a XIII. kerületben az Inter-Ambulance Zrt. látja el. A felnőtt ügyelet teljes sürgősségi háttérként 0-24 órában, a hét minden napján folyamatosan működik a Révész utcai telephelyen.

A központi orvosi ügyelet személyi és tárgyi feltételeit a személyi feltételek tekintetében orvosi vonatkozásban a háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II.25.) EüM rendelet, szakdolgozó tekintetében az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X.20.) ESZCSM rendelet szabályozza elsődlegesen. A rendeletekben meghatározott személyi feltételek a felnőtt háziiorvosi ügyelet tekintetében rendelkezésre álltak.

Az Inter-Ambulance Zrt. által 2023-ban ellátott betegforgalom 5,566 fő volt. Az összes ellátott személyből ambuláns, ügyeleti ellátás: 4.688 eset, hívás során történt ellátás: 669 eset, telefonon tanácsadás: 209 esetben történt.

Az ügyeleti ellátásban az előző évhez képest nőtt az esetszám:

ellátások	ambulancián megjelent	lakásra hívás	tanácsadás telefonon	összesen
esetszám 2021	2 681	1 167	86	3 934
esetszám 2022	4 208	806	183	5 197
esetszám 2023	4 688	669	209	5 566

Házi gyermekorvosi ügyelet

A házi gyermekorvosi ügyeleti szolgálatban hétköznap (20:00-8:00), munkaszüneti napokon folyamatosan (0-24 óra) központi gyermekorvosi ügyelet működik, amelyet az Inter-Ambulance Zrt. lát el a Révész utcai telephelyen. A XIII. kerület gyermekkorú betegein kívül 5 szomszédos kerület (IV., V., VI., VII., XIV.) gyermekei számára is itt elérhető a sürgősségi központi ügyelet.

A 2023-as évben 3,035 gyermekkel (2022-ben 2,253 gyermekkel, míg 2021-ben 1,832 gyermekkel) fordultak az ügyelethez (2019-ben 2,675 esetet, 2020-ban 1,032 esetet regisztráltak), tehát lassan visszaáll a területi sürgősségi ellátás szintje, bár változatlanul arról számolt be az ügyelet, hogy a rendelési időben intézhető esetek többsége volt a jellemző.

Az **ellátások alakulása az elmúlt években** a gyermekorvosi ügyeleten:

év	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
eset	3 106	3 132	2 675	1.032	1 832	2 253	3.035

2.4. Védőnői szolgálat és ifjúság-egészségügyi ellátás

A gyermek- és ifjúsági korosztályhoz tartozó ellátandók létszáma 2020-ig összességében emelkedett. A trend 2021-ben megtört: a 14 évesnél fiatalabbak száma csökkenni kezdett. A 2023. évben újra enyhe emelkedést mutat. Az ifjúsági, 15-18 éves korosztály létszáma is enyhén növekszik.

Demográfiai változások a 2016-2023 években

Korcsoport /év	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0 - 14 éves	14 462	14 525	14 793	14 848	14 930	14 680	14 367	14 377
15 - 18 éves	2 721	2 752	2 754	2 851	2 924	3 098	3 377	3 500
0 - 18 éves	18 914	17 963	20 403	19 085	19 410	17 778	17 744	17 877

A XIII. kerület óvodáiban, egyes általános iskoláiban iskola-egészségügyi teendőket részállásban (2023. november 30.-ig) 16 házi gyermekorvos, 8 gyermek-fogorvos és asszisztense látta el. Az óvodákban 2023. június 30.-ig 18 területi védőnő rész munkaidőben, az általános iskolákban 6 főállású iskolavédőnő közreműködésével.

Iskola- és ifjúság-egészségügyi (15-18+ éves középiskolás korosztály) feladatokban 4 főállású, és 2 félállású 20-20 órás), ifjúságorvos és 10 főállású ifjúsági védőnő közreműködik, tehát összesen 16 iskolavédőnői státusz rendszeresített.

A 2023-2024. oktatási-nevelési évben iskola-egészségügyi ellátásban részesítendő 15.088 tanuló és 2.955 óvodába beiratott gyermek (az intézmények által 2023. szeptember 30-án igazolt adatok).

Ellátásuk a fent ismertetett ellátási csoportok szerint a következőképpen alakult:

- a főállású és részállású iskolaorvosok: 9.591 általános-, középiskolai tanuló, óvodás
- házi gyermekorvosok rész munkaidőben: 5.497 általános iskolai tanuló
2.955 óvodás
- iskola- és ifjúsági védőnők: 14.010 tanuló

Fentiekből is kitűnik, hogy az iskola-egészségügyi ellátás még a nagyvárosi lakosságszám/intézményi ellátottság arány mellett sem választható el az egyéb alapellátási, így a területi házi orvosi/házi gyermekorvosi, fogorvosi, védőnői ellátási feladatoktól.

A területi védőnői szolgálat 2023. július 1.-ig a XIII. kerületben, az egészségügyi alapellátás részeként végezte megelőző, főként egészségnevelő tevékenységét.

A területi védőnői szolgálat működtetése a XIII. kerületi Önkormányzattól 2023. július 1-től átkerült az illetékes irányító vármegyei intézményhez, a Főváros XIII. Kerülete esetében az Észak-Pesti Centrumkórház-Honvédkórházhoz (ÉPC-HK).

Az Egészségügyi Szolgálat a 2023. évi beszámoló elkészítéséhez az ÉPC-HK megyei kollegiális védőnői mentortól írásban kérte a 2023. év I. félévről a XIII. kerület területi védőnői ellátására vonatkozó adatok, információk megküldését. A beszámoló elkészítéséig a védőnők - intézményi keretek között végzett, 2023. év első félévére vonatkozó - tevékenységéről a kért adatok, információk nem érkeztek meg.

Ugyanakkor pozitívumként említendő, hogy a házi gyermekorvosok 2023. július 1. után továbbra is a területi védőnőkkel együtt vesznek részt az óvodai, bölcsődei nevelésben részesülő kisgyermekes intézményi egészségügyi ellátásában.

2.5. Fogászati alapellátás

A fogászati alapellátásról - a területi ellátásra kötelezett fogorvosok számszerűsített tevékenységéről - nem rendelkezünk a betegforgalomra vonatkozó, az egyes praxisok tevékenységének összehasonlítására alkalmas adatokkal, mivel számukra nem kötelező a házi orvosokhoz hasonló KSH/OSAP jelentés készítése.

XIII. kerületben ellátandó lakosság létszámának alakulása korcsoportos bontásban 2017-2023.

(fogászati finanszírozás szerinti korcsoportok)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0-18 éves korig	17 524	17 462	17 867	17 786	17 810	17 744	17 877
19-62 éves korig	74 337	73 992	74 061	73 602	74 199	73 752	74 261
62 év felett	25 829	26 074	26 237	25 880	25 618	25 337	25 232
Összesen:	117 690	117 528	118 165	117 268	117 627	116 830	117 370

A fogászati szakterületen 2023-ban több, mint 39.000 eset került ellátásra, ezen orvos-beteg találkozások alkalmával több, mint 140.000 beavatkozást végeztek. A leggyakoribb beavatkozások a konzerváló, fogmegtartó kezelések voltak. A fogorvosok preventív szemléletét tökéletesen tükrözi, hogy a fogköeltávolítás (depurálás) és a parodontális tasak kezelés, valamint a fogak megtartását célzó esztétikus tömések és gyökérkezelések jóval nagyobb számban fordultak elő, mint az invazívabb fogeltávolítások.

A gyermekfogászaton a korábbi évekhez hasonlóan 2023-ban is megtörtént a kerületi oktatási intézmények fogászati szűrése. Ezen vizsgálatok alkalmával közel 10 000 iskolás és 2 000 óvodás fogászati állapotfelmérése történt meg az oktatási intézményekben, vagy a rendelőintézetben.

2.6. Házi szakápolás

A területünkre jutó vizitszámának és finanszírozásának meghatározása a Kormány Rendelet (43/1999 III.3) ide vonatkozó szabályai szerint történik. A finanszírozási szerződésben lekötött normatív kapacitás összesen 2023. február 01-től 356 db havi vizitre koncentráldott, amelyből 50-50%-os arányban van a szakápolási és szakirányú rehabilitációs tevékenység szolgáltatás. A szerződésben az elszámolható normatív vizitszám, illetve ellátási napok száma (azaz a kapacitás) és a díjazás összege évente a szolgáltató ellátási területéhez tartozó települések lakosságszáma alapján kerül meghatározásra.

2.7. Foglalkozás-egészségügy

A foglalkozás-egészségügyi alapellátást 2023-ban is 3 szakorvos az általuk alkalmazott szakdolgozókkal (2 fő) látta el, közreműködői szerződéssel.
2023-ban 62 gazdálkodó egységgel volt szerződése a Szolgáltatnak.

Alkalmassági vizsgálatok száma:	2 420 vizsgálat
Foglalkozási megelőző, gondozói tevékenység:	896 fő
Védőoltások száma:	53 fő
Szűrések száma	830 fő

A foglalkozás-egészségügyi alapellátó szolgálatunk biztosítja az Egészségügyi Szolgálat dolgozóinak az alkalmassági vizsgálatát is.

A házi orvosokkal jó az együttműködés, a kiszűrt eseteket kivizsgálják, az eredményekről tájékoztatást adnak egymásnak.

2.8. Összefoglaló-fontosabb megállapítások

A XIII. kerületben az egészségügyi alapellátás szervezeti felépítése 2023-ban nem változott: 60 felnőtt és 18 gyermekorvosi körzet nyilvántartott önálló praxisként; 2023. év végén betöltetlen 1 házi gyermekorvosi praxis, melyet tartósan helyettesítéssel működtet a XIII. Kerületi Egészségügyi Szolgálat KN Kft., a helyi házi gyermekorvos közreműködésével. A betöltetlen praxis hirdette van a paraxiskezelő honlapján.

Az infrastruktúra és eszközellátottság kiváló, egyben jelzi az Önkormányzatnak azon szándékát, hogy a kerület lakossága részére kiemelt minőségű orvosi ellátás történjen. A felnőtt praxisok szinte kivétel nélkül önálló rendelőhelyiségben fogadhatják a betegeket.

A fogorvosi ellátás 14 felnőtt és 8 gyermek fogorvosi körzetben történik, a praxisok betöltöttek.

A praxisjoggal rendelkező orvosok (felnőtt házi orvosok, házi gyermekorvosok, alapellátó felnőtt és gyermek-fogorvosok) döntő többsége 2025. december 31-ig, illetve 2026. március 31-ig szóló feladat-ellátási szerződés alapján tevékenykedik.

Jelenleg 1 felnőtt házi orvosi praxis vonatkozásában érkezett bejelentés praxis elidegenítési szándékról. Az 59. számú praxisváltás ügyében kezdett tárgyalásokról, a szándéknyilatkozatokból és az adásvételi előszerződésből tudomásunk van, megindítjuk az eljárást (SZEM Bizottság ülése 2024. március 19.).

Az iskola-egészségügyi ellátás szintén változatlan szervezeti keretek között, minimális személyi változásokkal működött 2023-ban.

Annak ellenére, hogy a területi védőnők munkáltatója 2023. július 1-től az ÉPC-HK, a feladatellátás továbbra is a házi gyermekorvosok közreműködésével történik.

Az Önkormányzat a védőnői feladatellátás során szükséges szakmai és üzemeltetési anyagokat 2023. július 1-től a XIII. kerületi gyermekek magasszintű ellátása érdekében folyamatosan biztosította a védőnők részéről felmerült, jelzett igényeket.

Az Önkormányzat, az Egészségügyi Szolgálat, és az ÉPC-HK között 2024. január 23.-án aláírt Megállapodás (védőnői feladatellátásban érintett ingó és ingatlan használata és az ezzel összefüggő költségviselés) 3.1. pont szerint az Egészségügyi Szolgálat gondoskodik a vagyontárgyak fenntartása és üzemeltetése tekintetében az eszközök fenntartásáról, karbantartásáról, javításáról, helyreállításáról, a 3.2. pont alapján az ÉPC-HK köteles

gondoskodni a védőnői feladatellátás során a szükséges szakmai és üzemeltetési anyagok biztosításáról.

Az intézmény nem rendelkezik hivatalos tájékoztatással arra vonatkozóan, hogy az iskola egészségügyi ellátásban dolgozó iskolai védőnők ténylegesen átkerülnek-e az illetékes irányító megyei intézményhez.

Az egészségügy átalakítására vonatkozó kormányzati intézkedési tervek beharangozása, majd az infláció és energia-árrobbanás nyugtalanságot, bizonytalanságot keltett, de az Önkormányzat által biztosított jelentős működési támogatás – tényleges rezsiköltségek

helyett szimbolikus átalánydíj fizetési kötelezettség – szilárd háttérrel jelent a kerület alapellátó egészségügyi szolgáltatóinak.

Az ügyeleti szolgáltatónál az infláció, és különösen az energiaár-robbanás indukált önerőből áthidalhatatlan nehézségeket, melynek következtében szerződésmódosítást kezdeményeztek. A tárgyalások eredményeként 2023 februárban kötött megállapodás lehetővé tette a változatlan szakmai tartalommal történő ügyeleti ellátást az év végéig (*gyermekügyelet*), illetve 2024. márciusig (*felőtt ügyelet*) érvényes közbeszerzési szerződések alapján.

A központi gyermekorvosi ügyeleti ellátásra megkötött szerződés 2023. december 31-vel lejárt. Az egyeztetéseket követően gyermekorvosi ügyeleti szolgáltatásra 12 hónapra került aláírásra szerződés az Inter-Ambulance Zrt.-vel.

A lakosság egészségügyi alapellátása a körzetekben folyamatos és szakmailag biztonságos volt, de a kerületben dolgozó házi orvosok és házi gyermekorvosok jelentős része az 50 év feletti korosztályba tartozik.

A felnőtt házi orvosi körzetek területének átlagos bejelentett lakosságszáma lényeges különbségeket nem mutatott az elmúlt években. Aránytalanságok kialakultak, ami a lakosságszámhoz igazított szabályozás/finanszírozás esetén a körzethatárok módosítását szükségessé tehetik. A gyermekkorú lakosság számának enyhe növekedése tapasztalható.

Az egyes körzeteket érintő, szükséges/lehetséges módosítások vizsgálata vonatkozásában az év végén megjelent a 48/2023. (XI. 22.) BM rendelet (BM rendelet) a házi orvosi körzetek ellátásának biztosításával kapcsolatos feladatokról és egészségügyi alapellátások körzetei kialakításának eljárásrendjéről. A BM rendelet 2. § (1) pontja alapján az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (Eatv. tv.) 7. § (1) bekezdés a) pontja szerinti nyilvántartás kialakítása érdekében 2023. december 31-ig az Önkormányzat adatot szolgáltat a praxiskezelő részére.

Az adatszolgáltatás kérés az alapellátási körzettel kapcsolatos adatátadásról 2024. január 29-én érkezett az Önkormányzathoz. Az adatszolgáltatást határidőre teljesítettük.

Az elmúlt év betegforgalma a jelentések szerint csökkent a felnőtteket ellátó körzetekben, ugyanakkor folyamatosan emelkedett a telemedicinális ellátások száma.

A gyermekorvosi körzetekben a jelenléti betegellátás kissé emelkedett a korábbi évhez képest; miközben a rendelőn kívüli ellátások és telemedicinális ellátások száma tovább csökkent.

A XIII. kerület alapellátó hálózata 2023-ban is teljesítette alapfeladatait, és döntően kész a következő években is az Önkormányzat szándéka szerint a lakosság egészségének megóvásáért, a betegek egészségi állapotának javításáért tevékenykedni.

3. Járóbeteg szakellátás

A járóbeteg szakellátás kapacitása 2023. évben nem változott. Összességében továbbra is 1.650 szakorvosi óra/hét, illetve 480 nem szakorvosi óra/hét kapacitással rendelkezünk.

Az önkormányzati források biztosítása 2023-ban is támogatta mind a szakrendelő intézetben folyó diagnosztikus vizsgálatok, mind a preventív jellegű szűrővizsgálatok során használt orvosi berendezések beszerzését, valamint speciális infrastruktúrák kialakítását.

Tapasztalataink azt mutatják, hogy a központi betegirányítás és előjegyzés mind a klinikai szakmák, mind a labordiagnosztika területén bevált, a betegek elfogadták. A rendszer zökkenőmentesen működik. Alapvető cél az, hogy a járóbeteg szakellátás tervezhetőbb legyen és javítsuk a költséghatékonyságot.

A járóbeteg szakellátás betegforgalmi adatait elemezve 2023. évre az alábbi főbb mutatók és megállapítások a jellemzők.

- A **járóbeteg szakellátásban** összesen 322.326 esetet láttunk el 1.438.576 beavatkozással az év folyamán. Az esetszám az elmúlt évhez képest 108,3 %-os, míg a beavatkozásszám 109,9 %-os teljesítést mutat. A pontszámok 109,6 %-os teljesítést mutatnak a 2022. évi nagyságrendhez.
- A kiszervezetten működő **laboratórium betegforgalma** 109,5 %-os teljesítést mutat a 2022. évi betegforgalomhoz viszonyítva, a pontszámoknál 118 %-os a teljesítés. A TVK keret (havi 6,035 M pont) felett a finanszírozás lebegtetett pont/Ft értéken történik változatlanul.
- **Egynapos sebészetünkön** 2023-ban 1.508 műtétet végeztünk el, jelentett súlyszámunk 965,01 HBCs volt az év folyamán.

A járóbeteg szakellátás részletes adatait az **1. és a 2. sz. mellékletek** tartalmazzák.

A jelenlegi struktúrában vizsgálva a két telephely teljesítményeit, megállapítható, hogy a párhuzamos rendelések tekintetében a teljesítmények fokozatosan kiegyenlítődnek.

A Szolgáltatunk részére megszabott tervezett éves kereteket és azok teljesítését a **4. sz. mellékletben** részletezzük.

A tervezett éves keretek pontjait tekintve intézetünk 2023-ra a NEAK-tól 487.225.995 jelenthető járóbeteg pontot kapott. Ha összevetjük a NEAK által elfogadott pontok mennyiségét (415.362.465 pont) a rendelkezésre álló TVK-val, megállapítható, hogy a teljesítés 85,25 %-os volt a NEAK évben (2022. november – 2023. október), a finanszírozás alapja 2022.november és 2023.január között az átlagfinanszírozás volt, majd 2023. február hónaptól a teljesítmény alapú finanszírozási rendszer lépett újra hatályba.

Az egynapos sebészen az előjegyzési időket vizsgálva - összehasonlítva az országos és fővárosi átlagokkal - megállapítható, hogy a Társaságnál a kivizsgálás után a műtétet általában 2-4 héten belül elvégezzük, ellentétben a máshol tapasztalható több hónapos várakozási időkkal szemben. Az Egészségügyi Szolgálat mindent megtesz azért, hogy a betegek az egynapos sebészet keretében definitív ellátást kaphassanak, így mentesülhessenek egy kórházi ellátással együtt járó stressztől, esetleges infekciótól, valamint, hogy saját megszokott szociális és családi környezetükben gyógyulhassanak

úgy, hogy az operáló orvossal gyógyulási folyamatuk teljes időtartama alatt módjuk legyen kapcsolatot tartani, felvilágosítást kapni, valamint esetleges problémáikat kezelni.

Az egynapos sebészet egyéb részletes adatait a **3. sz. melléklet** tartalmazza.

4. Bevételi tervek teljesítése

2023. évi tényleges bevételünk 4.792.503 e Ft, a tervezett bevételhez a teljesítés 95 %-os volt.

A NEAK finanszírozás nominálisan 2022.évhez képest emelkedett, de ez a növekedés csak látszólagos az alábbi tényezők miatt:

Megnevezés	értékek e Ft		
	2022. év	2023. év	Eltérés a 2022. évhez
Éves NEAK összfinanszírozás	3 702 635	3 789 197	86 562
Eü dolgozók bérkiegészítése	1 458 198	1 656 939	198 741
Jövedelempótló juttatás (nyugdíj)	402 414	499 244	96 830
Teljesítmény (járóbeteg, egynapos, labor, fogászat)	1 454 881	1 336 061	-118 820
Területi védőnők kiszervezése 2023. július 1-től	242 187	161 536	-80 651
Egyéb területek okozta differencia (pl. háziorvosi szolgálat helyettesítés, fix, normatív finanszírozás)	144 955	135 417	-9 538

Az egészségügyi dolgozók bérnövekménye és a jövedelempótló juttatása teljes mértékben bérfelhasználásként név szerint kiutalásra kerül, ami 2023. évben mindösszesen: 2.156.183 e Ft volt.

A szakorvosi és szakdolgozói szolgálati elismerés jogcímen 64.252 e Ft került elszámolásra. Ezt a tételt a NEAK-tól megigényelni sem ilyen, sem pedig másmilyen jogcímen nem lehet. A teljesítményfinanszírozás a COVID átlaghoz képest történő jelentős elmaradása nem nyújtott fedezetet a kötelezően, jogszabály alapján fizetendő bérekre és járulékokra.

2023.07.01-től a 30 területi védőnő munkajogilag a ÉPC-Honvédkórház állományába tartozik a jogszabályváltozás hatására, amely alapján rájuk NEAK finanszírozás nem illeti meg Társaságunkat.

Összességében a NEAK bevételek éves teljesítése a tervhez képest 91,9 %-os volt. Az összes bevétel tekintetében 95 %-ban sikerült a tervet teljesíteni.

A saját bevételek területén 2023. évben 203,515 e Ft-ot realizált a Társaság, mely a tervezett bevételhez viszonyítva 125%-os teljesítést jelentett.

A részletes, erre vonatkozó adatokat az **5. sz. melléklet** tartalmazza.

Az Önkormányzat 2023-ban 511.867 e Ft-os működési támogatással segítette Társaságunk gazdálkodását, figyelembe véve a Társaság likviditási helyzetét. 2023. évben az Önkormányzat fejlesztési támogatásként 125.382 e Ft-ot biztosított az Egészségügyi Szolgálat részére.

Pénzforgalom nélküli egyéb bevételként 287.924 e Ft-ot realizáltunk 2023-ban. Ezen bevételi soron a korábbi években fejlesztési támogatásból – amely a mérlegünkben halasztott bevételként van elszámolva a passzív időbeli elhatárolások között – vásárolt eszközök elszámolt amortizációjának visszakönyveléséből adódó összeg szerepel. A fejlesztési támogatásból vásárolt eszközök amortizációjára ez a halasztott bevétel ad

fedezetet az érvényes számviteli előírások szerint. A legjelentősebb tétel ezen bevételek között a 2017. év folyamán megvalósult CT/MR Centrum beruházás amortizációjának 2023. évre elszámolt nagyságrendje (93.004 eFt) jelentette, mely beruházásokat az Önkormányzat biztosított.

5. Költségtervek teljesítése

5.1 Létszám és személyi juttatások

Létszámhelyzet

Az Egészségügyi Szolgálat 2023. január 1. napjától hatályos üzleti tervében és munkaköri táblázatában 272 státusz került jóváhagyásra. Figyelembe véve az év közben történt 30 fős létszámcsökkenést, mely a területi védőnők átadását jelentette 2023. július 1. napjától, a betölthető létszám valójában 242-re csökkent.

2023. évben az alábbi táblázat tartalmazza az engedélyezett és az átlagos statisztikai létszámot, külön kiemelve a szakorvosokat:

	2023.01.01		2023. évi	
	engedélyezett státusz		átlagos statisztikai létszám	
	összesen	ebből orvos	összesen	ebből orvos
Igazgatás	18,25		24,18	
Portaszolgálat	8		7,67	
Otthoni szakápolás	2		2,14	
Iskola-egészségügyi ellátás	5	5	6	6
Járóbeteg szakellátás	176,65	51,6	165,25	55,49
Egynapos sebészet	12,1	2,6	13,42	3,14
Fogorvosi szakellátás	4	2	4	2
Védőnői Szolgálat	46		27,38	
Összesen:	272	61,2	250,04	66,63

Igazgatás: 18,25 -24,18: a 24,18 létszám tartalmazza a 4 fő karbantartót, a gépkocsivezetőt és a ruharaktárost is. Ők fizikai állományban vannak, munkabérüket valamennyien az Önkormányzattól kapják. A Járóbeteg szakellátás valamennyi munkatársát a NEAK finanszírozza. Az Eszjtv a hatálybalépése óta elkülöníti az **egészségügyi** dolgozókat, és az **egészségügyben** dolgozókat.

Iskola-egészségügyi ellátás: 5- 6: az 5 iskolaorvosi státuszon 4 teljes állású és két fő félállású orvos dolgozik, tehát 6 fő orvos. A 2 db 0,5 állást a statisztikai létszám 1-1 főnek számolja, ezért 6 fő szerepel ott.

Egynapos sebészet: az egyik aneszteziológiai asszisztens év közben félállású lett. A statisztikai létszáma viszont ettől az időponttól nem 0,5 lett, hanem több. A megüresedett fél állására a betanulás miatt már két hónappal korábban felvettünk egy másik, ugyancsak részállású aneszteziológiai asszisztent, akit szintén nem 0,5-nek, hanem többnek számol a statisztikai létszám. Ebből ered a látszólagos többlet. (Ugyanakkor két hónapig párhuzamosan dolgozott mindkét asszisztens.) Az orvos létszám azért lett több, mert a részállású aneszteziológus doktornő szabadságot vett ki a tartós távolléte idejére, az egynapos műtétek folyamatos ellátása miatt viszont egy nyugdíjas aneszteziológus doktornőt kellett alkalmazni. Őt kétszer kellett be- és kiléptetni, hogy a nyugdíját emiatt ne legyen kénytelen szüneteltetni. Itt ebből ered a látszólagos többlet.

Az átlagos statisztikai létszámban **nem szerepel** a 2,2 megbízási szerződéssel foglalkoztatott (0,2 orvos az iskolaegészségügyi ellátásban, 0,2 kézbesítő és 0,4 takarító a Védőnői Szolgálatnál, a járóbeteg ellátáson: az Igazgatáson 0,2 fő hulladékgazdálkodási megbízott és 0,2 fő megfelelési tanácsadó, valamint 1 fő állandó helyettes a Portaszolgálaton).

A 2023. évi létszámadatokat a **6. sz. melléklet** tartalmazza.

A szervezet tevékenységének ellátásában 2023. évben mindösszesen 344 fő vett részt. 2023. év során 30 fő területi védőnő lépett ki jogszabályváltozás miatt.

2023. év eseményei

A 2023-as évben többnyire már nem a koronavírus által meghatározott események történtek.

A következmények azonban sorban visszaköszönnek a mindennapokban.

A 2023. évi bérfelhasználást a tervhez viszonyítva a **7. sz. mellékletben** mutatjuk be, melyből megállapítható, hogy az éves tervhez hasonlóan 89,5%-os a teljesítésünk, 3.491.057 e Ft.

A bérköltségek legnagyobb eleme, az alapbér az előző évihez képest a szakorvosok esetében 2023. január 1-től 11,11 %-kal, a szakdolgozók esetében pedig az év második felétől 18%-kal növekedett. Az igazgatási területen dolgozó munkatársak 2023. január 1-től átlagosan 8% béremelésben részesültek.

Az összes alapbér felhasználás a tervezetthez képest 85% lett.

Magyarázat erre a 30 fő felsőfokú végzettségű munkatárs védőnő távozása az időközben megváltozott alapellátási törvény alapján.

Rekord mértékű lett éves szinten a táppénz hozzájárulás, amely a tervhez képest 150%-os többletkiadást jelentett.

A nyugdíjas munkatársak a nyugdíj helyett a bérelemként viselkedő jövedelemkiegészítésben részesülnek, melynek 2023. évi mértéke az előző évi összérték 124%-a lett, 499,244 M Ft. Ebben benne van a havi jövedelemkiegészítéseken kívül a 2023. évi 13. havi jövedelemkiegészítés, valamint a 2023. évi nyugdíjprémium, a 2023. évi éves emelés és az a tény, hogy több nyugdíjas munkatárs van, mint az előző évben.

Az év során az egynapos sebészeti jutalék a tervezett mérték majdnem négyszerese, az előző évihez képest viszont 20%-kal kisebb mértékű lett. Február hónaptól működött tovább a várólista csökkentési program, amely a betegellátás lemaradásainak felszámolására irányul úgy, hogy a HBCS-n felüli teljesítményeket extra 30%-os díjjal motiválta, amelyet a tevékenységben ellátást végzők díjazására kellett fordítani, ami

önmagában éves szinten csaknem 29.000 e Ft-ot jelentett. Ez azt jelenti, hogy az egynapos sebészetben dolgozó kollégák közül többen majdnem megduplázták a havi alpbérüket.

A közlekedési költségek a veszélyhelyzet miatti ingyenes közlekedési lehetőségek megszűnését követően évi 3,16 M Ft-ra emelkedtek. A 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdése értelmében ugyanakkor minden munkatársunk részére biztosítottuk az évi 12 alkalomra szóló utazási kedvezmény igénybevételének lehetőségét utazási utalvány formájában.

Védőoltás igazolása

A 449/2021. (VII. 29.) Korm. rendelet a koronavírus elleni védőoltás kötelező igénybevételéről kötelezővé tette az egészségügyi dolgozóknak a védőoltást, és kimondta azt is, hogy aki nem oltatja be magát, annak foglalkoztatotti jogviszonyát meg kell szüntetni, és felmentési idő, végkielégítés sem illeti meg. Ez a szabályozás kiemelten az egészségügyi ellátórendszer folyamatos működését, illetve a betegellátás biztonságát, a társadalom tagjai, a betegek élethez és egészséghez való jogának érvényesülését szolgálta.

Ezt a feltételt az Intézet vezetése indokoltnak tartja változatlanul fenntartani, így Intézetünkben minden munkatársunk továbbra is megfelel a korábbi jogszabályi előírásoknak, az oltási igazolásokat valamennyi dolgozó benyújtotta. Az új belépő dolgozók esetében felvételi követelménnyé vált az oltási igazolások előzetes benyújtása.

A korösszetétel alakulása

A szervezet tevékenységének ellátásában 2023. 12.31-én 273 fő vett részt. Változatlanul az orvosok átlag életkora a legmagasabb. A szakdolgozók átlag életkora nem változott.

A szervezet tevékenységének ellátásában részt vevők életkora 2023.12.31-i állapot szerint

		20-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-	Össz.	
1	Orvosok	1	8	5	13	36	23	5	91	33%
2	Felsőfokú végzettségűek	3	10	7	9	7	4		40	15%
3	Szakdolgozók	2	8	36	45	21	5		117	43%
4	Egyéb			7	7	9	2		25	9%
	Összesen:	6	26	55	74	73	34	5	273	100%
	Az összlétszám hány %-a:	2,20%	9,52%	20,15%	27,11%	26,74%	12,45%	1,83%	273	

A 30 fő védőnő távozásával az összlétszám 11%-kal lett kevesebb.

A kortáblázat változásai ennek tükrében: az orvosok aránya 1%-kal, a szakdolgozók aránya 5%-kal nőtt, a felsőfokúak aránya 6%-kal csökkent, az egyéb állományúak aránya változatlan az összlétszámra vonatkozóan.

Összességében a dolgozók 32%-a 50 év alatti, a dolgozók 68%-a pedig 50 év feletti életkorú, tehát körülbelül egyharmad/kétharmad az arány, ami már kezd a növekedés irányába eltolódni.

Félévkor még 33%-67% volt ez az arány. Tehát a munkavállalói korában folyamatos a növekedés. Nagyon nehéz fiatalítani.

Szakorvosok

A jogszabály legfajszúlyosabb része nyilvánvalóan az orvosok béremelésére vonatkozó rendelkezés, amely már 2021. január 1-től kezdődően, majd 2022. január 1-jével és 2023. január 1-jével is emelte az orvosbéreket. 0 és 40 évet meghaladó jogviszony között 10 fizetési fokozatba sorolja az érintetteket, amely bértábla 2023. évben bruttó 687.837 Ft-tal kezdődik, és bruttó 2.380.057 Ft-tal zárul. Ezzel 2023. január 1-jétől 11,11%-kal emelkedtek a bruttó bérek.

A szakorvosi létszám az összlétszám kb. egyharmada. Ez évek óta egyezően alakul.

Az orvosok közül már csak 14 fő (15%) 50 év alatti, 77 fő (85%) 50 év feletti.

1 fő orvos tartozik a legelső korcsoportba (30 év alatti), ő szakorvosjelölt, szakvizsgája egyelőre nincs, munkáját szakorvos szakmai felügyelete mellett végzi, jelenleg tartós távolléten van.

A 91 fő orvosból 64 fő 60 évnél idősebb (az orvosok létszámán belül ez 70%). Közülük (a 60 évnél idősebbek közül) sokan (26 fő, ez 29 %-os arány) teljes munkaidőben dolgoznak. Teljes munkaidőben dolgozik 31 fő orvos, részmunkaidőben pedig 60 fő.

Az orvosok 59%-a (54 fő) nyugdíjas.

A legfiatalabb orvos 30 éves, a legidősebb pedig 84.

Évek óta tény, hogy nagyon sok helyütt kevés az orvos az egészségügyi intézményekben. A 162/2015.(VI.30.) Korm. rendelet 17.§ (4) bekezdése alapján 2023. évben a hiányszakmák között országos hiányszakmaként határozta meg az egészségügyért felelős államtitkár Intézményünkben is alkalmazott szakmák közül az érsebészetet és szájssebészetet, továbbá a gyermek-és ifjúságpszichiátriát, háziórvostant, igazságügyi orvostant, mellkassebészetet, nefrológiát, nukleáris medicinát, orvosi mikrobiológiát, szívsebészetet, sugárterápiát, transzfuziológiát. Kiemelt szakorvosi szakma a plasztikai és égés-sebészet. Budapesten hiányszakma a fentiekben túlmenően Intézményünkben is alkalmazott szakmák közül az aneszteziológia, radiológia, szemészet, ortopédia és traumatológia, urológia, neurológia, pszichológia, kardiológia, bőrgyógyászat, gasztroenterológia, szülészet-nőgyógyászat, belgyógyászat, sebészet és a reumatológia.

A szakorvosi ellátottság az óraszámok csökkentése mellett is csaknem teljes körű.

Az orvosi óraszámok jogszabályi változása

Nyáron egy rendeletben törölték el a szakrendelőkben az orvosok számára járó munkaidőkedvezményt.

2023. július 1. napjától hatályon kívül helyezésre került az 528/2020. (XI.28.) Korm. rendelet 18. § (1) bek. b) és c) pontjába foglalt azon rendelkezés, mely szerint a teljes napi munkaidőből 6 órát kell a munkavégzés helyén töltenie szakorvosi rendelőintézetben a szakrendelést ellátó orvosnak, a fogászati alap- és szakellátás orvosának, az iskolaorvosnak, a fogásznak, illetőleg a bőr- és nemibeteg-, onkológiai, tüdőgyógyászati, pszichiátriai, addiktológiai gondozóban foglalkoztatott orvosnak. A fennmaradó két órát szakmai továbbképzéssel tölthették el, mely lehetőség az új rendelet következtében megszűnt. A dolgozók saját döntésük nyomán a jelenleg kötelezővé vált 8 órás rendelési időt csökkenthetik 6 órára, de ez együtt jár a bérezés 25%-os csökkenésével.

Az orvosoknak épp a munkaidő-kedvezmény miatt volt vonzó szakrendelőkben dolgozni, különösen azok esetében, akik például családalapítás miatt a sok órás kórházi ellátásból mentek át a kedvezőbb körülményeket biztosító szakrendelésbe. De sok nyugdíjas is ezt választotta, mert ők a kórházi munka után már nem akartak ügyelettel nehezített napi 8 órát dolgozni.

A jogszabály lényegében 1992 óta nem változott, 2020-ig több kormányrendelet is megerősítette a hatórás munkavégzést. 2020-ban módosult annyiban a rendelet, hogy a fennmaradó időben kell adminisztrációt végezni.

A most alkotott szabályozás értelmében azt a maradék két órát az orvosok nem tölthetik adminisztrációval, hanem kizárólag rendeléssel.

Természetesen lesz lehetőség hatórás munkavégzésre, ami azonban bércsökkenéssel jár. A napi 2 órás, 25%-os munkaidő különbséget 25%-os bérkülönbséggel jár.

Egyelőre nem tértünk át az orvosi 8 órás munkarendre, mert a működési engedély módosítása folyamatban van.

Nyugdíjasok foglalkoztatása, létszáma

A munkavállalói és a munkáltatói terhek jelentősen csökkentek a nyugdíjasok körében. 2019. január 1-jétől jelentősen módosultak a nyugdíj melletti keresőtevékenység szabályai, mivel a munkaerőhiány a foglalkoztatás szinte minden területén egyre égetőbb lett, és a kormány már többször kinyilvánította, szeretnék, ha minél több nyugdíjas foglalkoztatására kerülne sor.

Szakmacsoporttól függetlenül tény, hogy Intézetünk nyugdíjas munkavállalói nélkül az alaptevékenységet nem lehet ellátni.

A szervezetben jelenleg dolgozó nyugdíjasok arányát munkaköri felosztásban a következő táblázat mutatja be, amelyből látható, hogy több, mint minden harmadik dolgozó nyugdíjas.

Az idő előrehaladtával létszámuk várhatóan gyarapodni fog.

		Létszámuk összesen	Ebből nyugdíjas	Nyugdíjasok aránya a szakmacsoporton belül
1	Orvosok	91	54	59%
2	Felsőfokú végzettségűek	40	9	22,5%
3	Szakdolgozók	117	44	37,6%
4	Egyéb	25	10	40%
	Összesen:	273	117	42,86%

Védőnői ellátás

2023-ban az egészségügyi alapellátás és a szerves részét alkotó védőnői szolgálat jelentős szervezeti átalakításon ment keresztül. A 2015. évi CXXIII. törvény 23.§-a alapján intézményünk alapellátásban dolgozó védőnői, a 30 területi védőnői státuszon dolgozó 28 fő védőnő 2023. július 1-től az ÉPC-Honvédkórházhoz tartozik.

Az állományunkban maradt 16 fő iskolavédőnő 2024. január 1-től került volna át az ÉPC-Honvédkórházhoz. Erről azonban nem született döntés.

2023. július 1-től az egészségügyi dolgozók és a védőnők jogszabály, a 181/2023.(V.16.) Korm.rendelettel módosított 256/2013.(VII.5.) Korm. rendelet 7. melléklete alapján részesültek egységesen 18%-os béremelésben.

A védőnők az általuk ellátott gyermekek száma alapján a táblázatban feltüntetett alapbérükön kívül havi szinten változó összegű pótlékokat kapnak. A területi védőnők kétfajta pótlékot kaptak: területi pótlék(összege állandó), és ún. NEAK-pótlék, amelynek összege havi szinten változik. Ezeket az összegeket minden hónapban a kontrolling előadó adja meg a havi pontérték és az ellátottak létszámának változása/alakulása miatt. Az első félévben a 46 védőnő a táblázatban foglalt alapbérén kívül személyenként átlagosan 45.703 Ft-ot kapott, a második félévben a 16 fő iskolavédőnő pótléka a táblázatban foglalt alapbérén kívül átlagosan havi 42.622 Ft volt.

A távollévők járandóságai a munkát ténylegesen ellátó helyettesítő személyek részére maradéktalanul kifizetésre kerülnek. Jelenleg két tartós távollévő (GYED, GYES) védőnő van, a tartós távollévők státuszán pedig helyettesítéssel dolgoznak.

A védőnői szakmacsoport életkor szerinti megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti.

	Életkor:	20-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-	Összesen
2023.12.31.	Védőnők	0	4	4	4	2	2	16
A védőnői létszám hány %-a:			25%	25%	25%	12,5%	12,5%	

A legfiatalabb védőnő 31 éves, a legidősebb 75.

A védőnők közül 8 fő (50%) 50 év alatti, 8 fő (50%) 50 év feletti.

A koreloszlás ebben a szakmacsoportban a legkiegyensúlyozottabb.

Közülük 4 fő nyugdíjas dolgozó (25%).

Az iskolaorvosok helyzete

A szervezet iskolaorvosai alapellátási feladatok keretében a kerületi alap- és középfokú tanintézményeinek iskola- és ifjúság-egészségügyi ellátását végzik. Az iskola-egészségügyön jelenleg négy teljes- és két részállású orvos van, valamennyien nyugdíjasok.

Az EESZT hozzáférés/használat az iskolaorvosoknak szükséges, jogszabályi előírás már több éve a használata, továbbá az alkalmassági vizsgálatot is végző orvosok részére nélkülözhetetlen, hiszen az egészségügyi anamnézis felvétele EESZT hiányában csak a szülő és a tanuló által elmondottakra, általuk bemutatott betegdokumentációra tudna hagyatkozni, így a döntések is ezeken alapulnak.

Az iskolaorvosok 2023. év második felében munkájuk segítésére valamennyien laptopot kaptak.

Munkájukat valamennyien megbízhatóan, panaszmentesen látják el.

Egészségügyi dolgozók korösszetétele

	20-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-	Összesen
Szakdolgozók	5	18	29	52	39	9	0	152
Nyugdíjas	0	0	0	9	34	9		52
Nyd köztük %:				17,31%	87,18%	100%		34,21%

A legfiatalabb szakdolgozó 25, a legidősebb szakdolgozó 75 éves.
A szakdolgozók közül 52 fő (34,21%) 50 év alatti, 100 fő (65,79%) 50 év feletti.

Egészségügyi dolgozók béremelése

Az egészségügyi ágazati előmeneteli szabályok hatálya alá tartozó egészségügyi szakdolgozók és egészségügyben dolgozók béremeléséről szóló 1681/2022.(XII.22.) Korm. határozat rendelkezett a Szolgáltatnál munkavállalóként alkalmazásban álló szakdolgozókra vonatkozóan az eddigi béremelési folyamat folytatásaként (2019. július 1., 2020. január 1., 2020. november 1., 2022. január 1.) újabb alapbér-emelést rendelt alkalmazni két lépcsőben, melynek során:

- az első ütem 2023.július 1-jével,
- a második ütem 2024. március 1-jével valósul meg.

A Korm. rendelet módosítással a béremelés első üteme valósult meg oly módon, hogy 2023. július 1-jétől az egészségügyi dolgozók alapbére, a jelenlegi bértábla struktúrájának megtartása mellett egységesen 18%-kal emelkedett, míg az egészségügyben dolgozók bére szintén egységesen 57.600 Ft összeggel nőtt.

Az új bértáblát a 181/2023.(V.16.) Korm. rendelettel módosított 256/2013.(VII.5.) Korm. rendelet 7. sz. melléklete tartalmazza.

Az 1681/2022.(XII.22.) Korm. határozat szövegezése szerint a bérnövelést úgy kell végrehajtani, hogy 2024. március 1-jére az egészségügyi szakdolgozók átlagos alapbérének el kell érnie az orvosi átlag alapbér 37 százalékát.

Az orvosok, védőnők és szakdolgozók havi bértámogatásának alakulása

Az intézetben dolgozók havi bértámogatásának igénylése 2023. évben az alábbiak szerint alakult:

	2023.					
Jogcímek	január	február	március	április	május	június
bértámogatás	120 951,90	134 549,20	134 698,10	133 636,40	134 009,20	134 634,20
jövedelemkiegészítés	32 428,10	36 128,30	41 666,80	35 385,00	36 862,90	36 200,60
műszakpótlék	2 285,60	2 754,80	1 524,50	2 291,90	2 089,20	2 370,30
Összesen:	155 665,6	173 432,3	177 889,4	171 313,3	172 961,3	173 205,1

	2023.					
Jogcímek	július	augusztus	szeptember	október	november	december
bértámogatás	135 248,1	137 727,7	138 493,2	138 431,2	137 193,8	133 976,1
jövedelemkiegészítés	35 133,3	37 291,1	72 146,0	41 947,6	40 689,0	53 365,9
műszakpótlék	2 325,7	2 104,0	2 500,3	2 246,0	2 369,5	2 866,7
Összesen:	172 707,1	177 122,8	213 139,5	182 624,8	180 252,3	190 208,7

A számokból látszik, hogy a dolgozói bérekhez februártól kezdődően havonta átlag 180 M Ft körüli összegek igénylésére és elszámolására került sor, ami éves szinten 2.140.522 e Ft összeget jelent.

A fenti, havonta igényelt összegek közül a nyugdíjat helyettesítő jövedelemkiegészítés juttatással havonta kell elszámolni, valamint éves szinten is.

A nyugdíjpótló juttatások körébe tartozott jogszabályi rendelkezés alapján 2023. évben a 2022. évi nyugdíjprémium és 13. havi nyugdíj, valamint az év közbeni visszamenőleges nyugdíjemelések is.

A jövedelemkiegészítéssel kapcsolatban gondot jelent az is, hogy adómentes jövedelemből (ti. nyugdíj) adóköteles jövedelem lett, tehát bérelemként viselkedik. Ez azt is jelenti, hogy a nyugdíjas munkavállaló a hiányzása esetén a nyugdíjat helyettesítő juttatását is arányosítva kapja meg. Egyebekben pedig torzítja a jövedelmi viszonyokat, hogy nem bontható külön a tényleges munkabértől, mivel annak a részeként kerül megállapításra és folyósításra.

Portaszolgálat

2019. július 1-től az Önkormányzat döntése értelmében a portaszolgálat ellátását saját munkatársakkal látjuk el.

A portaszolgálat a Műszaki Osztályhoz tartozó szervezeti egységként üzemel. 4-4 fő látja el a 0-24 órás szolgálatot mindkét telephelyen, hétvégén is. A tevékenység biztonságos ellátása érdekében a szabadságok, illetve váratlan helyzetek rapid megoldása céljából megbízási szerződéssel alkalmazunk szintén óradíjas portást.

A portaszolgálati dolgozók körében 2023. évben 3 fő lépett be, illetve 2 fő lépett ki.

A portaszolgálati dolgozók óradíja a minimálbérhez igazodik minden évben. 2023. január 1-től az 573/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet havi bruttó 232 eFt-ban állapította meg a havi minimálbér összegét, amely az elmúlt évihez képest 16%-os emelést jelentett.

2023. évben változott a minimálbér: 2023. december 1-től az 508/2023.(XI.20.) Korm.rendelet havi bruttó 266,8 eFt-ra emelte a minimálbért, amely a tárgyévi kezdéshez képest 15%-os emelést jelentett.

2023. évben a portaszolgálat zavartalanul látta el a működését.

Igazgatási dolgozók támogatása

2023. évben az Önkormányzatnak köszönhetően a nem egészségügyi (az egészségügyben és a Munka törvénykönyve hatálya alá tartozó) dolgozók számára alaphéremelést tudtunk megvalósítani: 8%-os bérrendezésre került sor 2023. január 1-től, amely valamennyi dolgozót egységesen érintette.

2023. évre vonatkozóan 2022. december 23-án született meg a megállapodás a minimálbérről és a garantált bérminimumról.

A 573/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet 2023. január 1-től 232.000 Ft-ra emelte a minimálbért, illetve 296.400 Ft-ra emelte a garantált bérminimumot. A minimálbér emelése a 8 fő portás órabérét érintette 16%-os mértékben. A garantált bérminimum senkit nem érintett a nem egészségügyi munkatársak közül.

Bérfelhasználás

Az új belépők esetében a munkabérek megállapításánál változatlanul minden esetben elsődleges szempont a rendelkezésre álló bérkeret, valamint az igazolt munkaviszonyban eltöltött időtartamhoz kötődő besorolás.

Semmelweis napi jutalom

Semmelweis Nap alkalmából 20 dolgozó részesült jutalmazásban összesen bruttó 4.177.345 Ft összegben.

Egyéb juttatások 2023. évben

- Jövedelemkiegészítés jogcímen 499.244 e Ft került kifizetésre.
- Az egynapos sebészetben 9.238 e Ft jutalékot fizettünk ki.

- Az egynapos sebészeten várólista csökkentés jutalék jogcímen 21,984 e Ft jutalékot fizettünk
- Jutalom címén 6.934 e Ft-ot fizettünk ki (ez tartalmazza a Semmelweis napi, valamint a különböző plusz munkavégzésért adott jutalom címén kifizetett összegeket)
- Temetési segélyben 6 főt részesítettünk 150 e Ft összegben.
- Szolgálati elismerést 21 fő kapott 64.252 e Ft összegben.
- Képzési támogatást az elmúlt évben 13 fő részére utaltunk 426,5 e Ft-ot.
- A béren kívüli juttatásoknál a munkavállalók cafeteria juttatásban részesültek, mely alapján 267 fő részesült: OTP SZÉP kártya juttatásban nettó 46. 052 e Ft értékben.
- Iskoláztatási támogatást adtunk 29 fő munkavállalónk 47 gyermeke részére nettó 20 000,-Ft/fő, összesen 1 387, 355 e Ft összegben.

5.2 Anyagköltségek

A 2023. évi tényleges anyagfelhasználásunk összesen 141,526 e Ft volt, ami 26,4 %-os túllépést jelentett a tervezetthez képest.

Adatok a **8. sz. mellékletben**.

Anyaggazdálkodásunkon belül az egyes tervsorok betartása az alábbiak szerint alakult:

- o az egészségügyi szakmai anyagoknál 23,317 e Ft-tal többet használtunk fel az előirányzatnál (129%), amit az egynapos szemészeti műtéteknél felhasznált lencsék száma indokolt a várólista csökkentési programban való részvétel által;
- o gyógyszerfelhasználásunk a tervezett nagyságrend alatt maradt (97,3 %);
- o az irodaszer, nyomtatvány területén a tervezett szintet 45,2 %-kal meghaladtuk, a papíráruk jelentős drágulása miatt;
- o a műszaki anyagoknál a tervezett nagyságrendet meghaladta a felhasználás (128,8 %);
- o a munka- és védőruhák területén 16%-os volt a felhasználás az év folyamán a tervezett nagyságrendhez;
- o az egyéb anyagköltségeknél a túllépést a tervhez képest a tisztítószer, a karbantartási anyagok és textiliák nagyobb volumenű felhasználása okozta az év folyamán.

5.3 Szolgáltatások igénybevétele

Igénybe vett szolgáltatásokra 2023 évben összesen 931.613 e Ft-ot fordítottunk, ami a tervhez viszonyítva 97,6%-os teljesítést jelentett.

Az adatok a **9. sz. mellékletben** találhatóak.

A Szegedi úti és a Visegrádi utcai szakrendelők épülete Társasházként működik. Az egyes költségek (pl. közművek, takarítás) az ún. „közös költségben” jelennek meg, melyet az Egészségügyi Szolgálat fizet a Társasháznak. Ez azt jelenti, hogy az Egészségügyi Szolgálatnál ezek a költségek közvetlenül nem merülnek fel.

A tervezetthez képest a műszaki karbantartási kiadások jelentősen növekedtek, 39,3 %-kal.

Az informatikai szolgáltatások, bérszámfejtés költség soron a kiadások a tervezett nagyságrenden belül alakultak (99,7%), a kommunikációs eszközök működtetésének területén 87,6 %-os volt az igénybevétel nagyságrendje a tervezett szinthez képest.

A közüzemi szolgáltatások területén 92,4 %-os volt a teljesítés, a postai szolgáltatásoknál a teljesítés 68,8 % volt.

A műszaki karbantartások és javítások növekedésének főbb okai az alábbiak:

- ingatlan karbantartásra 17.644 e Ft került felhasználásra;
- orvosi készülékek karbantartására, javítására 14.307 e Ft-ot költöttünk;
- fénymásoló gépek karbantartására 492 e Ft-ot fizettünk ki;
- gépjárműkarbantartása 1.953 e Ft-ot fordítottunk.

A közvetített szolgáltatások értéke 60.801 e Ft volt az év folyamán, amiből a legnagyobb tételt a továbbszámlázott közműdíjak jelentették.

5.4 Egyéb működési költségek

Üzleti tervünkben éves szinten 31.900 e Ft egyéb működési költséget terveztünk, mellyel szemben tényleges felhasználásunk 57.408 e Ft volt. A házi orvos helyettesítési bevételeinek (20.296 e Ft) átutalása az egyéb nem kiemelt ráfordítások között van elszámolva. Ezen házi orvos bevétele és annak tovább utalása csak átfutó tételt jelent a könyveinkben.

Adatok a **10. sz. mellékletben**.

5.5 Amortizáció

A 2023-ban elszámolt amortizáció összesen 334.500 e Ft volt, amely 110,4 %-a az éves tervezett értékcsökkenési leírásnak.

6. Tárgyi eszköz beszerzés

2023-ban tárgyi eszköz beszerzésre, pótlásra összesen 96.137 e Ft-ot fordítottunk, melyek bontását a **11., 11/a sz. mellékletek** tartalmazzák.

A mellékletből megállapítható, hogy beszerzéseinkből

- 54,34 % orvosi gép, és műszer,
- 31,67 % bútor beruházás,
- 12,26 % ügyviteli eszközök és informatika,
- 0,01% gépkocsi,
- 1,73 % vagyoni értékű jog (software), került felhasználásra.

A beruházások közül kiemeljük:

- o szén-dioxid berendezés (Mofetta) 9.144 e Ft;
- o ultrahang készülék vizsgálófejjel 21.523 e Ft;
- o ultrahang vizsgálófejek 5.678 e Ft;
- o kompresszor CT/MR 2.469 e Ft;
- o split klímák 1.699 e Ft
- o szájsebészeti kézi darabok 622 e Ft;
- o Göncöl utcai házi orvos rendelőbe gépek, műszerek 41.232 e Ft.

Az informatikai területen az alábbiakat emeljük ki:

- o antivirus 1 év licenz (1.665 e Ft);
- o iskolaorvosoknak 6 db laptop 2.249 e Ft;
- o Göncöl utcai házi orvos rendelőbe informatikai eszközök 9.540 e Ft.

7. Eredményterv teljesítése

2023. évre összesen 255.667 e Ft veszteséget terveztünk, ezzel szemben az éves veszteség 163.601 e Ft lett.

A 2023.évet érintő változások, melyek az eredményre negatívan hatottak, az alábbiak voltak:

2023. február hónaptól a teljesítményfinanszírozás került ismételt bevezetésre az átlagfinanszírozás helyett, a 2022. évhez képest (ahol még az átlagfinanszírozás volt érvényben) a teljesítményfinanszírozott területek bevétele 118 M forinttal elmaradt.

A szakorvosi és szakdolgozói szolgálati elismerés jogcímen 64.252 e Ft került elszámolásra. Ezt a tételt a NEAK-tól megigényelni sem ilyen, sem pedig másmilyen jogcímen nem lehetett. A teljesítményfinanszírozás a COVID átlaghoz képest történő jelentős elmaradása nem nyújt fedezetet a kötelezően, jogszabály alapján fizetendő bérekre és járulékokra.

2023.07.01-től a 30 területi védőnő munkajogilag az ÉPC-Honvédkórház állományába tartozik a jogszabályváltozás hatására, amely alapján rájuk NEAK finanszírozás nem illeti meg Társaságunkat. A 4 védőnői telephely 2023.II. féléves üzemeltetési és fenntartási költsége: 10.799 e Ft-ot jelentett. Ezt a tételt Társaságunk a különböző szolgáltatóknak határidőre kifizette.

Fenti szakmai indokok összességében magyarázatot adnak a -163.601 e Ft 2023.évi adózott eredmény mögöttes tartalmára.

Az eredmény kimutatást összköltség eljárással a **12. sz. melléklet** tartalmazza.

8. Vagyoni helyzet

Társaságunk 2023.12.31-i saját tőkéje 3.264 e Ft, míg a jegyzett tőke 5.000 e Ft. A mérlegadatokat a **13. sz. mellékletekben** ismertetjük.

Társaságunk mérlegfőösszegének 2023. 12. 31-i záró értéke 1.451.494 e Ft, amely az alábbi **eszközcsoportokból** tevődik össze.

	Érték: e Ft-ban	
Immateriális javak	1.455	
Tárgyi eszközök	980.634	
Forgóeszközök	123.958	
	Ebből készletek	27.591
	követelések	18.279
	pénzeszközök	78.088
Aktív időbeni elhatárolások	345.447	
Eszközök összesen	1.451.494	

A **források összetétele** a következő:

		Érték: e Ft-ban	
Saját tőke			3.264
	Ebből jegyzett tőke	5.000	
Kötelezettségek			377.411
	Ebből szállítók	33.641	
Passzív időbeli elhatárolások			1.070.819
	Ebből halasztott bevételek	1.013.950	
Források összesen			1.451.494

Társaságunk 2023.12.31. mérleg főösszege a 2022. évi záró értékhez viszonyítva 336.465 e Ft-tal csökkent.

A számviteli és pénzügyi munkánkat 2023-ban is segítette az Audit Service Kft. könyvvizsgálója, aki az évközi vizsgálatait során szakmai tanácsokkal látta el az intézet vezetését.

9. Összefoglalás

2023. évi tevékenységünkről és a gazdálkodásunkról készült beszámolónkban tájékoztatást adtunk az Önkormányzattal megkötött Közszolgáltatási Szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítéséről. Az Önkormányzat folyamatos támogatása lehetővé teszi az Egészségügyi Szolgálat magasintű működését, előtérbe helyezve a kerületben elvárt humanizálási tevékenységet. A beszerzett gyógyító eszközök, a szűrésekhez szükséges magasintű berendezések által biztosítva van a betegségmegelőzés és kialakult megbetegedések esetén a kezelés minél hatékonyabb volta. Az Egészségügyi Szolgálat számos olyan berendezéssel rendelkezik, melyek szinte egyediek az ország gyógyító intézményei között. A hozzánk forduló betegek érezhetik a törődést és az értük végzett gyógyító tevékenységet.

Ebben az évben is biztosítani tudtuk a gyógyító munkához szükséges személyi és tárgyi feltételeket úgy, hogy közben Társaságunk pénzügyi egyensúlyát folyamatosan fenntartottuk.

A beszámolóban ismertetett adatokból megállapítható, hogy Társaságunk működésének megszervezése, a kerület lakosságának színvonalas ellátása az Önkormányzat folyamatos anyagi és szakmai támogatásával valósulhatott meg

Budapest, 2024. március

Dr. Hertzka Péter
főigazgató főorvos